

Broj predmeta: **39-000288/21**

Broj akta: 13-1153PG-0013/22

Datum, 20. 6. 2022.. godine

Mjesto, Brčko

PRIJEDLOG

Na osnovu članova 21. i 22. Zakona o Vladi Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, brojevi: 22/18- prečišćeni tekst, 49/18, 8/19, 10/19 i 32/19), a u skladu sa članovima 5. i 6. Zakona o sportu Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj: 14/11), na prijedlog šefa Odjeljenja za privredni razvoj, sport i kulturu, Vlada Brčko Distrikta BiH, donosi

O D L U K U

О USVAJANJU STRATEGIJE RAZVITKA SPORTA BRČKO DISTRIKTA BIH 2022.-2027. GODINA

Član 1.

Usvaja se Nacrt Strategije razvitka sporta Brčko distrikta BiH za period 2022.-2027. godina.

Član 2.

Sastavni dio ovog prijedloga odluke čini Strategija razvitka sporta Brčko distrikta BiH za period 2022.-2027. godina.

Član 3.

Ovaj prijedlog odluke se dostavlja Vladi Brčko distrikta BiH na razmatranje i donošenje i Skupštini Brčko distrikta BiH na usvajanje.

Član 4.

Ova odluka stupa na snagu na dan donošenja i objaviće se u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

DOSTAVITI:

1. Vladi Brčko distrikta
2. Evidenciji
3. Arhivi

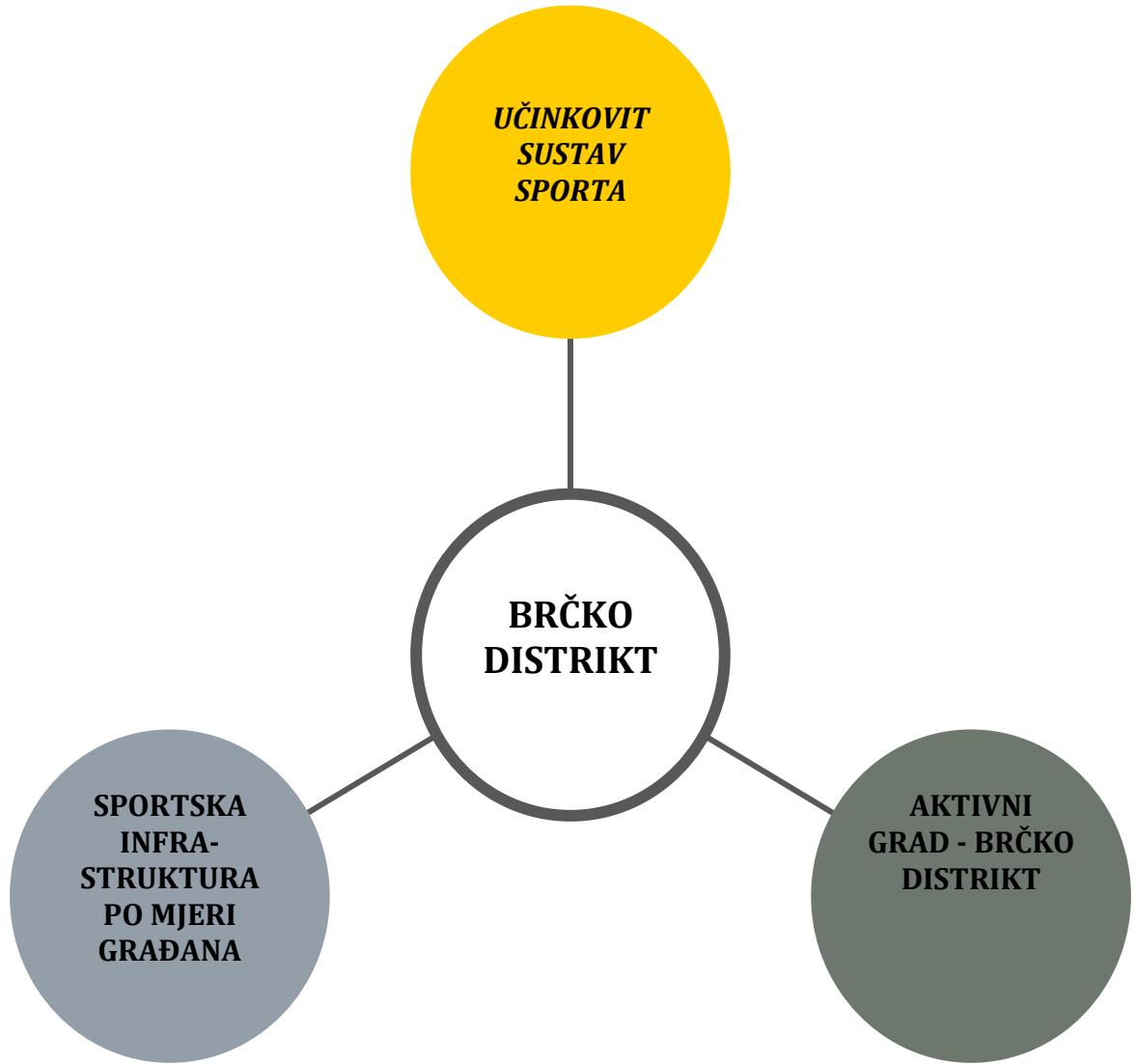
ŠEF ODJELJENJA

Pero Gudeljević, dipl.pravnik

NACRT STRATEGIJE RAZVITKA SPORTA BRČKO DISTRINKTA BIH

2022. – 2027.

Brčko, maj (svibanj) 2022.

UVOD

Život suvremenog čovjeka, pogotovo onog koji svoju egzistenciju gradi u amorfnim civilizacijama, prepun je problema i najrazličitijih izvora stresa. Možda se nikad i nigdje tvrdnja da je do sada jedina dokazana istina ta da je život težak, nije potvrđivala više nego u ovim vremenima. Prilično rasprostranjeno siromaštvo, sve niža obrazovna razina (ali, suštinski obrazovni u kojem se stupanj znanja ne mjeri vrstom stećene školske diplome), te veoma razuđena političko-ideološka scena koja stvara plodno tlo za manipulacije svih vrsta, doveli su do drastičnog opadanja globalnog kvaliteta života. Čak i mnogi koji misle da su uspješni, jer svoje uspjehe mijere količinom novca ili stupnjem narodne popularnosti, žive veoma nekvalitetno, kako u socijalno-etičkom, tako i psihofizičkom

smislu. Suvremeni sociolozi se slažu da je razina sporta najbolji pokazatelj opće razvijenosti nekog društva. Danas se smatra da je sport nezamjenljivo sredstvo za formiranje kulturnih stereotipa, kao i učinkovit put za prevazilaženje krize identiteta i legitimite nacije. Analizirajući značaj sporta, veoma je važno istaći da se država može u potpunosti ponositi rezultatima svojih sportaša, koji je afirmiraju na međunarodnoj razini, samo ukoliko su ti rezultati odraz zdravlja i sposobnosti kompletног stanovništva. Sport se, naime, teorijski može razvijati i u specijaliziranim laboratorijama gdje bi samo neznatan broj selektiranih talenata proizvodio rezultate za cijelu naciju. Ali to sigurno nije želja ni jednog razvijenog društva. Ova transverzalno-retrospektivna studija ima namjeru da ponudi kompleksnu analizu aktuelnog stanja svih vidova sporta u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine i da posluži kao polazni temelj za izradu strategije dalnjeg razvijanja. Njen krajnji cilj je da, temeljem egzaktno utvrđenog stanja, analize raspoloživih baza podataka i ekspertske ocjene kompetentnih lica, ponudi praktična rješenja za poboljšanje svih vidova sporta. Valja ukazati na brojne probleme sa kojima su se susreli članovi istraživačkog tima tijekom prikupljanja podataka, budući da u Brčko distriktu ne postoji jedinstvena informatička baza ni o jednom relevantnom aspektu sporta. Empirijska građa na kojoj počiva veći deo zaključaka i prijedloga budućih mjera, zasnovana je na analizi uzoraka koji su, u najvećem broju slučajeva, imali atribute reprezentativnosti, s obzirom na to da su obuhvatili minimalno 30% svih mjesta u Brčkom.

Osim neposredno prikupljene empirijske građe, članovi autorskog tima su dosta koristili i podatke iz prethodnih istraživanja (materijali sa relevantnim podacima objavljeni kao doktorske disertacije, magisterske teze i znanstveni članci). Građa interpretirana u ovom dokumentu posljedica je rada pet istraživačkih grupa sastavljenih tako da što kompleksnije pokriju prostor sporta u Brčkom. U odnosu na aktuelne probleme, formirane su radne grupe za analizu stanja u: (1) amaterskom i vrhunskom sportu, (2) školskom sportu, (3) sportu za sve, (4) sportskom menadžmentu i (5) sportskoj infrastrukturi. U parcijalnim izvještajima radnih grupa bilo je dosta elemenata koji su se preklapali i stvorili temelj za analizu nekih specifičnih pitanja.

Svi identificirani problemi sistematizirani su u niz cjelina koje predstavljaju poglavlja ove studije. Na kraju većine poglavlja, evidentiran je specifičan odjeljak sa Zapažanjima i Preporukama. One bi trebalo da budu polazni temelj za javnu raspravu koja predstavlja drugu fazu izrade strategije razvoja sporta Brčko distrikta BiH.

Sport potiče važne vrijednosti poput timskog duha, fair playa, solidarnosti, tolerancije, i poštene igre, te doprinosi osobnom razvitku i ispunjenju. Potiče aktivan doprinos zdravlju građana, a samim time i njihovu produktivnost u društvu.

Kao takav, sport predstavlja rastući socijalni i ekonomski fenomen koji ima značajnu ulogu u razvitku društva u cjelini pa tako i lokalnih zajednica koje su sustavni dio te cjeline. Olimpijski ideal razvijanja

sporta, kako bi se poticali mir i razumijevanje među ljudima, nacijama i kulturama, kao i edukacija mladih ljudi, rođen je u Europi i promovira ga Međunarodni olimpijski odbor.

Sport predstavlja sve vrste aktivnosti kroz neformalno ili organizirano natjecanje, čiji je cilj izražavanje ili poboljšanje tjelesnih i mentalnih performansi svakog pojedinca, formiranja socijalnih odnosa ili postizanja rezultata na natjecanjima različite razine.

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) predlaže minimum tjelesne aktivnosti od 30 minuta dnevno za odrasle i 60 minuta za djecu kako bi efekt vježbanja bio učinkovit

Aktualni problemi sporta u Brčko distriktu kao i u okruženju, povezani su sa kadrovskim, organizacijskim i materijalno-financijskim uvjetima. Stoga je potrebno odrediti standarde i kriterije optimalnog stanja sporta te utvrditi ciljeve i prioritete razvoja pojedinih dijelova njegova funkcioniranja.

Društvo u cjelini, pa tako i lokalna zajednica, nisu pošteđene problema koji svakim danom pokazuje negativne strane a koje loše utječu na mlade.

Te probleme je najbolje detektirao Međunarodni olimpijski komitet (MOK) na konferenciji održanoj 2006. godine na Kubi, a oni su:

- Tjelesna neaktivnost u kombinaciji sa konzumiranjem nikotina, alkohola, narkotika... predstavljaju povoljne uvjete za nastanak mnogih civilizacijskih takozvanih. nezaraznih bolesti;
- U porastu je prekomjerna težina (pretilost);
- Čak 60% svjetske populacije je neaktivno i ne koristi učinke aktivnog vježbanja;
- Urbanizacija i veliki utjecaj informacionih tehnologija negativno se odražavaju na život mladih koji 80% svog vremena provode uz internet, PS igrice i gledanje TV;
- Istraživanja pokazuju da djeca u najvećoj mjeri gledaju TV sadržaje i koriste igrice nasilnog sadržaja. Ovo značajno utječe na formiranje ličnosti, te mnogi od njih primjenjuju nasilje u kasnijim dobnim periodima.

Izrada strategije razvitka sporta Brčko distrikta 2022.–2027. označava da se Odjel za gospodarski razvitak sport i kulturu, bavi temama vezanim za sport na opsežan način. Njen osnovni cilj je dati stratešku orientaciju o ulozi sporta u Brčko distriktu, potaknuti debate o konkretnim problemima, povećati ulogu sporta u kreiranju politike Brčko distrikta i potaknuti javnu svijest o potrebama i posebnostima ovog sektora.

Faktori koji utiču na položaj i razvitak sporta:

- Stav tijela Vlade distrikta i građana prema sportu i prema osobama koje se njime bave, prema profesorima fizičke kulture, diplomiranim kineziolozima, sportskim trenerima, ostalim stručnim kadrovima i sportašima;
- Organizaciono i programsко ustrojstvo amaterskog i vrhunskog sporta;

- Temeljni materijalni, finansijski i prostorni uvjeti za provedbu školskog, amaterskog i vrhunskog sporta;
- Kvaliteta programa osposobljavanja i usavršavanja kadrova za potrebe sporta;
- Brojnost i stručna kompetentnost kadrova koji djeluju u sportu (profesori, treneri...);
- Razina sportskih rezultata u odnosu na rezultate drugih gradova;
- Znanstvena utemeljenost sporta, odnosno primjena rezultata znanstvenih istraživanja u selekciji i pripremi sportaša različite dobi i kvalitete;
- Programi marketinga koji utječu na materijalno-finansijski status sporta.

NAPOMENA: Svi podatci istraživanja u Strategiji razvoja sporta Brčko distrikta BiH 2022.-2027. godina, podložni su promjenama zbog protoka vremena od momenta istraživanja do momenta pokretanja procedure za usvajanje Stratgije razvoja sporta.

1. DEFINICIJA OSNOVNIH POJMOVA

Prije početka konkretnih analiza, za praćenje ovog materijala veoma je važno dati bliže semantičko određenje korištenih pojmoveva. Kao opći pojam obrađen je – sport. On je ovdje veoma kompleksno shvaćen i interpretiran kroz niz pojavnih oblika. Na ovim prostorima se, kao korespondentna, dosta koristi i sintagma fizička kultura, preuzeta iz ruske terminologije, koja je zbog niza ograničenja posljednjih godina sve manje u uporabi. Prateći aktuelne tijekove, u domaćoj terminologiji sve je više u uporabi sport. Tako su i sve visokoškolske ustanove u Bosni i Hercegovini, koje školju kada za rad u ovoj oblasti, sportu dale centralno mjesto u svom nazivu. Prema tome, izrazom sport je obuhvaćen veći broj izvedenih pojmoveva, poput školskog sporta, sporta za sve, natjecateljskog (amaterskog i vrhunskog) sporta, sportskog menadžmenta i sl.

1.1 Sport kao opći pojam

Najšire gledano, sport je moguće definirati kao slobodnu ljudsku aktivnost usmjerenu na razvoj psihofizičkih sposobnosti. Nekada se razina dostignutih sposobnosti iskazuje kroz natjecanje sa drugima i nastojanje da se ostvari maksimalni rezultat, dok se nekada radi o natjecanju sa samim sobom ili, pak, o fizičkoj aktivnosti usmjerenoj na unaprijedenje zdravlja ili na psihičku relaksaciju.

Sport je tipična multidisciplinarna oblast, budući da objašnjavanje svih njegovih segmenata zahtijeva kompleksan pristup i korišćenje znanja iz različitih znanstvenih oblasti: medicine, biologije, psihologije, sociologije, pedagogije, informatike, menadžmenta, prava, ekonomije...

Bez obzira na aspekt koji dominira prilikom objašnjavanja nekog sportskog fenomena, kao centralni problem sporta moguće je izdvojiti ljudsko kretanje. Za realizaciju sportskih aktivnosti neophodni su i objekti posebne namjene, kao i specifična organizacija praćena pravnim finansijskim, informatičkim i drugim resursima. Prema tome, sport traži veoma kompleksan (multidisciplinaran) pristup, pa je predmet njegovog izučavanja možda najbolje definirati kao ljudsko kretanje, te njime i zbog njega stvorena materijalna i duhovna dobra.

1.2 Vrhunski i amaterski sport

Sport se u najužem smislu vezuje za natjecateljsku aktivnost usmjerenu na ostvarenje što boljeg rezultata. U odnosu na dostignuti kvalitet i kategorizaciju u nacionalnim i međunarodnim okvirima, može se razlikovati nekoliko razina natjecateljskog sporta. Iako se međusobno prožimaju, za potrebe analize u ovoj studiji su izdvojeni – amaterski i vrhunski sport. Prilikom njihovog definiranja pošlo se od formulacije date u Zakonu o sportu. U Zakonu o sportu vrhunski sport je definiran kao oblast sporta koja obuhvata sportske aktivnosti koje pokazuju izuzetne (vrhunske) sportske kvalitete i rezultate. To praktično znači da samo oni sportaši i sportske grane koji postižu vrhunske rezultate na međunarodnoj sceni mogu imati atribut vrhunskog sporta. Pod amaterskim sportom se podrazumijevaju sve sportske aktivnosti koje se sprovode u okviru pojedine sportske grane, a čija se natjecanja održavaju do nacionalne razine (lige i prvenstva države), pod uvjetom da su te sportske grane registrirane u skladu sa Zakonom i da ih prepoznaje Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine kao redovne ili pridružene članove. U ovu kategoriju ubrajaju se i sportske aktivnosti koje se održavaju na entitetskoj, kantonalnoj i lokalnoj razini. Osim po kvalitativnoj razini, sportove je moguće razvrstati i na olimpijske i neolimpnijske. Oba navedena kriterijuma su od značaja prilikom sastavljanja kategorizacije sportaša i sportskih grana u Brčko distriktu.

Školski sport

Međunarodna povelja o fizičkoj kulturi i sportu, koju je UNESCO usvojio 1978. godine, u prvom članu naglašava da je „Bavljenje fizičkom kulturom i sportom fundamentalno ljudsko pravo za sve”. U nacionalnom školskom sustavu, realizacija ovog prava školske djece i omladine je obezbijeđena kroz redovnu (obveznu) nastavu fizičke kulture, kao i kroz funkcioniranje sustava školskog sporta. Budući da je obvezna nastava fizičke kulture (2 sata tjedno) u ingerenciji Odjela za obrazovanje, predmet ove studije je prvenstveno školski sport, pod kojim se podrazumijeva ispoljavanje i razvoj sklonosti psihofizički obdarene djece, kao i njihovo uključivanje u sustav natjecanja na lokalnoj, regionalnoj, entitetskoj i državnoj razini. Naravno, fizičku kulturu je nemoguće odvojiti od školskog sporta budući

da se dobar dio obrazovnog procesa, između ostalog, zasniva i na primjeni natjecanja, a da se istovremeno kroz sustav školskog sporta realiziraju brojni odgojno-obrazovni zadaci djece i omladine. Osim fizičke aktivnosti (uvjetno sporta) u osnovnim i srednjim školama, ova studija obuhvatila je i fizičke aktivnosti u predškolskim ustanovama. Ona se u institucionalnim uvjetima predškolskog obrazovanja može prvenstveno sagledati kao preventivno-zdravstvena aktivnost usmjerena na pravilan psihofizički razvoj najmlađih, ali i kao mogućnost da se izvrši kvalitetna kontrola rane selekcije u sportu. U sportu je naime, sve prisutnija preuranjena selekcija i specijalizacija nadarene djece koja ostavlja ozbiljne posljedice na harmoničan psihofizički razvoj, pa otuda radu sa najmlađima ozbiljna pažnja mora da bude poklonjena od strane Odjela za sport, sportskih klubova, te visokih škola za strukovne i akademske studije iz oblasti sporta.

Sport za sve

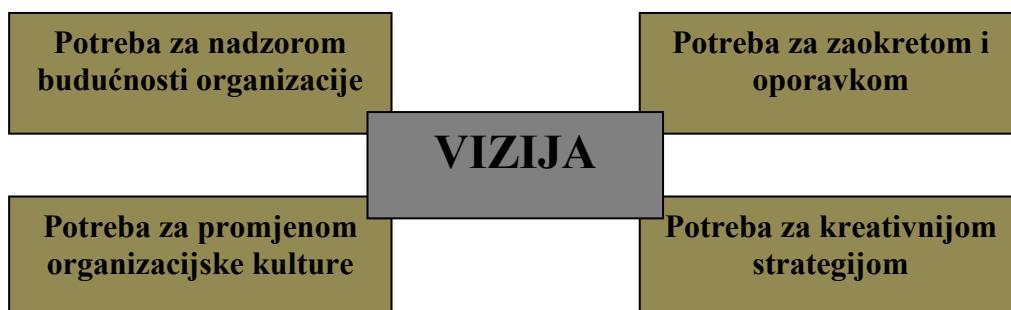
Kao sinonim za ovo karakteristično područje sporta koristi se: rekreacija, rekreativni sport, fitness, sport za sve, wellnes i sl. Riječ rekreacija dolazi od latinske riječi *recreo* (*recreare*) što znači ponovno stvoriti, obnoviti, ponovno kreirati. U antropološkom smislu se odnosi na regeneraciju ljudskih fizičkih i mentalnih potencijala. Dakle, rekreacijom se mogu smatrati sve aktivnosti koje se sprovode van područja profesionalnog rada čovjeka, koje pojedinac pozicionira kao osobnu potrebu u cilju odmora, relaksacije, razonode i zabave. Iz ovog, direktno proističe pojam sportska rekreacija, kao proces obnavljanja, osvježenja, jačanja, i sl. primjenom motoričkih (sportskih) aktivnosti. Ona je usmjerena na zadovoljavanje osnovnih ljudskih potreba i interesa kroz bogatstvo raznovrsnih, svima dostupnih, sportsko-rekreativnih sadržaja, usaglašenih sa razinom sposobnosti, zdravstvenim stanjem, polnim i uzrasnim karakteristikama pojedinca. U stručnoj (i znanstvenoj) literaturi u uporabi je i termin rekreativni sport, a posljednjih godina i pojam sport za sve. Ovaj naziv je ušao i u zakonodavnu proceduru kroz nacrt Zakona o sportu gdje se definira kao oblast koja obuhvata bavljenje sportskim aktivnostima radi odmora i rekreacije, unaprijeđenja zdravlja ili unaprijeđenja sopstvenih rezultata u svim segmentima populacije. Međunarodni Olimpijski Komitet osnovao je radnu grupu radi definiranja koncepcije pokreta „Sport za sve“, vodeći se sve prisutnjim globalnim trendom brige o zdravlju. Grupa je osnovana kako bi Olimpijski pokret mogao da pomogne i promovira takve aktivnosti. Koncept sporta za sve ističe u prvi plan da rekreativni sport mora da karakterizira redovni program vježbanja (ali i primjerenog natjecanja) u cilju očuvanja zdravlja i fizičke spremnosti. Sve je veći broj ljudi kojima sport predstavlja više od borbe za gol, koš, poen, centimetar ili stotinku sekunde. Rekreativci uživaju u mnogobrojnim aktivnostima u klubovima, organiziranim grupama ili pojedinačno, a njihov motiv je zdravlje, fizičke sposobnost i osobno zadovoljstvo. Pobijediti sebe, biti aktivan i upoznati se sa svim vrijednostima redovne fizičke aktivnosti su sve više opredijeljenja stotina

tisuća ljudi koji pješače, trče, voze bicikl i rolere, plivaju, skijaju, vježbaju, uče određene vještine itd. Među stanovnicima Europske unije najaktivniji Finci gdje se 75% stanovništva bavi sportskom rekreacijom. Slijede Švedani sa 72%, Danci 60%, Irci 53% i Holanđani sa 52%, dok su među najmanje aktivnima Grci sa samo 26%. Posljednjih godina odomačio se i termin engleskog porijekla – *fitness*. Nastao je od riječi *fit* što znači dobra forma, dobra kondicija (biti zdrav i oran). Upotrijebjava se da bi se opisao način života u kojem jedna osoba može najefikasnije da funkcionira svakodnevno. Fitness, dakle, ne obuhvata samo vježbanje, već način života koji podrazumijeva vježbanje, pravilnu ishranu, programe psihičkog rasterećenja, relaksaciju i estetske programe. Laički se fitness vezuje samo za vježbanje sa tegovima ili samo za aerobik, što je svakako pogrešno.

2. OPĆI CILJ STRATEGIJE

Strategija, riječ grčkog porijekla, u modernoj interpretaciji je skup znanja, ciljeva i ideja o tome kako voditi određenu djelatnost (politiku, gospodarstvo, sport i dr.) te je poboljšati na najučinkovitiji i najmanje rizičan način.

Strategija je prikaz trenutne pozicije te prepoznavanje prilika za njeno poboljšanje, kao prikaz ciljeva i načina kako da se učini pomak do nove, bolje pozicije.

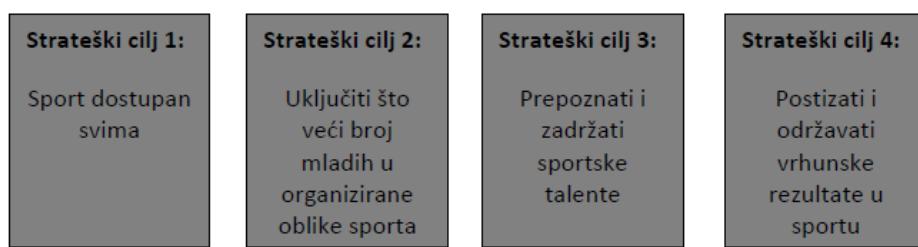

Strategija razvitka sporta Brčko distrikta 2022.-2027. omogućava svim fizičkim i pravnim osobama u sportu u Brčko distriktu da usvoje dio novih pristupa i metoda u organizaciji svojih aktivnosti.

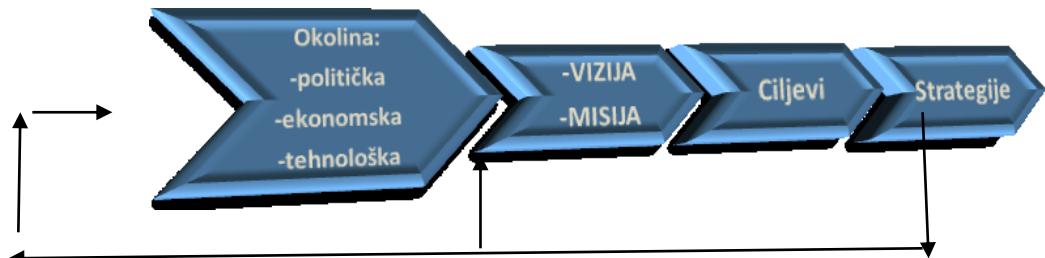
MISIJA:

- *dati jasne strateške pravce za daljnje djelovanje u sustavu sporta Brčko distrikta
- *preciznije utvrditi sustave i mehanizme koji će osiguravati uspostavljanje i održavanje vrhunskog sporta, sporta za sve i školskog sporta
- *promicati principe vrijednosti u sportu, pritom osiguravajući kontinuirano školovanje, odgovarajuću infrastrukturu i redovna natjecanja

VIZIJA : je postići više, graditi na sportskim uspjesima i održavati sport na sljedeći način:

U izradi strategije se mora postaviti proces strateškog planiranja.

Osnovna strateška pitanja svake organizacije su:

- ❖ Gdje smo?
- ❖ Gdje želimo biti?
Kako (na koji način) ćemo to postići?
- ❖ Zašto do sada tamo nismo došli?

Misija i vizija su osnova za utvrđivanje ciljeva i strategija

Vizija je buduće idealno stanje prema kojem se teži (organizacijski san) i što želimo postati.

Obično se kaže da "ako ne mislite o svojoj budućnosti, nećete je imati...", ili će imati budućnost koju je neko drugi osmislio. Strategija razvijanja sporta doprinosi ostvarivanju javnog interesa i ciljeva u sportu Brčko distrikta. Ovom strategijom reguliraju se i uređuju ključna pitanja vezana za organizaciju i funkcioniranje sporta u Brčko distriktu.

Strategija razvijanja sporta Brčko distrikta urađena je u skladu sa Zakonom o sportu Brčko distrikta, usvojenog na 48. redovitoj sjednici Skupštine Brčko distrikta, održanoj 30. 06. 2011. godine, (članom 6.) ovog zakona, se predviđa da se strategijom utvrđuju:

- a) osnovna polazišta i pravci razvijanja sporta;
- b) razvojni i stručni zadaci u sportu;
- c) okvirni kriteriji za vrednovanje programa i finansiranja programa u sportu;
- d) nositelji razvijanja sporta i mјere kontrole realizacije razvijanja sporta.

U strategiji su uzeti u obzir i međunarodni standardi, kao i iskustva i znanja u sportu drugih zemalja u okruženju, uključujući Sloveniju, Hrvatsku i Srbiju.

Svi važni dokumenti za područje sporta su prikupljeni i stavljeni na raspolaganje članovima radne grupe za izradu strategije razvijanja sporta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 2022.–2027. godine. Cilj strategije je i poticanje novih razvojnih programa i projekata, unapređenje postojećih, i učinkovitiju usklađenost u planiranju i realizaciji programa i projekata od javnog interesa u sportu Brčko distrikta. Da bi strategija postigla maksimum učinkovitosti u primjeni, veoma je važno uspostaviti snažnu suradnju između resornog Odjela za gospodarstveni razvitak, sport i kulturu Vlade Brčko distrikta, školskih institucija, sportskih organizacija, zdravstvenih institucija uz snažnu medijsku podršku.

Ključne odrednice razvijanja sporta Brčko distrikta 2022. – 2027. godina

3. GEOGRAFSKI POLOŽAJ, STANOVNIŠTVO I KLIMA BRČKO DISTRINKTA

Brčko je u sjeveroistočnoj Bosni na nadmorskoj visini od 96 metara i nalazi se između $44^{\circ} 50' 24''$ i $44^{\circ} 52' 0''$ (čitaj 44 stupnja, 50 minuta i 24 sekunde) sjeverne geografske širine i između $18^{\circ} 46' 53''$ i $18^{\circ} 49' 40''$ istočne geografske dužine. Prema popisu iz 2013. godine u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine živi 87.627 stanovnika. Veći dio geografskog prostora današnjeg distrikta Brčko (83%) ne prelazi 200 metara nadmorske visine te stoga pripada niskoj Posavini u čijoj građi prevladava glinovito i pjeskovito močvarasto-aluvijalno zemljište, teško za obradu.

U ovom gradu su se u najstarijoj prošlosti postepeno razvijale četiri mahale: Atik (stara), Džedid (nova), Stara Varoš (danasa se zove Srpska Varoš) i Karakfil mahala. Jedan dio Brčkog zvao se Kolobara i taj naziv se zadržao sve do danas. Grad je na desnoj obali rijeke Save, sa obje strane rječice Brke. Obale ove rječice su visoke i Brčko leži na krajnjem izdanku jednog ogranka Majevice koji dopire sve do Save. Ta niska visoravan proteže se istočno duž Save približno do sela Brezovo Polje, odakle postepeno prelazi u sembersku ravnicu. Na zapadnoj strani Brčkog zemljište je ravničarsko i to je plodna Bosanska Posavina.

Brčko je s juga asfaltnim putem preko Lopara i Majevice povezano s Tuzlom, sa zapada vodi takođe asfaltni put preko Lončara do Banja Luke i dalje. Sa istočne strane dobrim asfaltnim putem Brčko je povezano sa Bijeljinom i dalje sa Zvornikom, Vlasenicom i drugim mjestima istočne Bosne. Sa sjeverne strane Brčko je gvozdenim mostom na Savi, spojeno s malim hrvatskim mjestom Gunja, a drugim mostom novije izgradnje povezano je sa Vinkovcima.

U najstarije vrijeme Brčko je vodenim putem niz rijeku Savu bilo glavna riječna veza s Beogradom na istoku i Bosanskim Brodom na zapadu. Zahvaljujući takvom geografskom položaju Brčko je bilo poslije Bosanske Gradiške i Bosanskog Broda, treće riječno pristanište. Tu su pristizali teretni i putnički brodovi pa se s punim pravom može reći da je to i lučki grad.

Iz svega rečenog proizlazi da je geografski položaj Brčkog veoma povoljan jer predstavlja prirodnu sponu Posavine i Panonske nizine s planinsko-kotlinskom unutrašnjošću Bosne i Hercegovine. Područje opštine Brčko nije siromašno vodenim tokovima jer ima osim Save i Brke, još i rječicu Tinju, Lomnicu i Zovički potok, Lukavac i još nekoliko manjih vodotoka.

Rijeka Sava je međunarodno plovna rijeka čija je obala u Brčkom bogatija za sadržaj luke u Bosni i Hercegovini, a koja od 2006. godine ima međunarodni status. Rijeka Sava sa svim svojim atraktivnostima ima i velike turističke potencijale u pogledu sportsko-rekreativnih, kupališnih, ribolovnih, izletničkih, motonautičkih i drugih aktivnosti.

- ❖ Nadmorska visina 96 metara
- ❖ Najviša točka ne prelazi 500 metara
- ❖ Zauzima površinu od 493,3 km² što čini 1% teritorije Bosne i Hercegovine
- ❖ Klima je umjereno – kontinentalna
- ❖ Prosječna godišnja temperatura je iznad 10⁰ C
- ❖ Prosječna starost je 37,76 godina
- ❖ Od ukupnog broja (75.625) na radno sposobno stanovništvo otpada oko 49.000.

4. SPORT BRČKO DISTRINKTA DANAS – ANALIZA TRENUTAČNOG STANJA I PROGRAM MJERA

U Brčko distriktu egzistira 142 kluba-udruženja iz oblasti sporta. Procjenjuje se da ima negdje procijenjeno oko 3455 aktivnih sportaša od čega u seniorskoj kategoriji 1579 (1472-seniora i 107-seniorki). U mlađim kategorijama procjenjuje se broj od oko 2039 (1598-dječaci i 441-djevojčica). Sportska djelatnost odvija se na 37 fudbalskih-nogometnih terena i stadiona, 20 dvorana i sala. Pored toga u programu sudjeluje velik broj neregistriranih sportaša u sportskim školama, rekreativaca te školske mladeži.

Broj sportskih kolektiva i Udruženja Brčko distrikta 2021. god.			
1.	NOGOMET – FUDBAL 65 KLUBOVA	19.	MOTO – NAUTIČARI – 3
2.	MALI NOGOMET – FUDBAL 5 KLUBOVA	20.	UDRUŽENJE SPORTSKE REKREACIJ – 10 KLUBOVA
3.	ODBOJKA - 6 KLUBOVA	21.	GIMNASTIKA – 1 KLUB

4.	KOŠARKA – 3 KLUBA	22.	PLIVAČKI I RONILAČKI KLUB – 3
5.	RUKOMET – 4 KLUBA	23.	SPORTSKO DRUŠTVO – 5 KLUBOVA
6.	TENIS – 2 KLUBA	24.	BODY BILDING – 1 KLUB
7.	STOLNI TENIS – 3 KLUBA	25.	ŠAHOVSKI KLUB – 2
8.	ATLETIKA – 3 KLUBA	26.	STRELJAČKI KLUB – 2
9.	KAJAK – KANU – 2 KLUBA	27.	BICIKLISTIČKI KLUB – 2
10.	SPORT OSOBA SA INVALIDITETOM ODBOJKA – 2 KLUBA	28.	PLES, AEROBIK,BALET – 2
11.	ODBOJKAŠKA AKADEMIJA – 2 KLUBA	29.	KUGLAŠKI KLUB – 1
18.	KLUBOVI BORILAČKIH SPORTOVA I VJEŠTINA – 13 KLUBOVA		

Trenutačno stanje u oblasti sporta u Brčko distriktu analizirano je sa nekoliko aspekata:

- Sa aspekta primjene pravnih akata u sportu i zakonskih uporišta;
- Načina na koji se proklamirani javni interes i financiranje u oblasti sporta ostvaruje u Brčko distriktu;
- Sa aspekta brojnosti i organiziranosti sportskih klubova i brojnosti njihovog članstva u odnosu na uzrast i spol;
- Sportska rekreacija-sport za sve;
- Sport osoba s invaliditetom;
- Sport osoba s posebnim potrebama;
- Stručni kadrovi u sportu;
- Aktivnost žena u području sporta i sportske rekreacije;
- Sa aspekta stanja sportske infrastrukture. Brojnost i stanje sportskih objekata, načini i kriteriji korištenja;
- Neophodnosti formiranja Sportskog saveza Brčko distrikta;
- Neophodnost osnivanja Zavoda za sport i medicinu sporta;
- Sportskog osiguranja.

4.1 Pravni akti u sportu Brčko distrikta i zakonska uporišta

Zakonom o sportu Brčko distrikta BiH- prečišćeni tekst objavljenog u (Službenom glasniku Brčko distrikta BiH, broj 2/10), propisuju se osnovni principi u sportu, organiziranje sporta, prava i obaveze pravnih i fizičkih lica u sportu, prava i obaveze sportista, stručni rad u sportu, organiziranje sportskih

natjecanja i sportskih manifestacija, način osiguravanja sredstava za financiranje sporta i druga pitanja koja se odnose na sport u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Sport u Brčko distriktu, (član 7.) zakona, zasniva se na principima i standardima koji su utvrđeni u Europskoj povelji o sportu, Europskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Konvenciji UN-a o pravima djeteta, Međunarodnoj konvenciji protiv dopinga u sportu, Europskoj konvenciji o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, Olimpijskoj povelji, Paraolimpijskoj povelji, pravilima međunarodnih sportskih asocijacija, Europskom kodeksu o sportskoj etici, Deklaraciji o sportu, toleranciji i fer-pleyu, te izjavi iz Lozane o organiziranju sporta u BiH.

Europskom poveljom o sportu, (članom 4.), stav (2) definirano je da će države potpisnice poduzeti odgovarajuće mjere da se svim građanima omogući bavljenje sportom, a iskoristit će se i dodatne mjere kako bi se posebno mladima koji iskazuju sposobnost ili osobama koje su hendikepirane, omogućilo da se stvarno okoriste tim mogućnostima.

Poduzeće se odgovarajuće mjere da se razviju fizičke sposobnosti mladih, da im se omogući stjecanje osnovnih sportskih i fizičkih sposobnosti, te da se pospješi sportska aktivnost, naročito: - garantirajući svim učenicima korištenje sportskih programa, rekreativnih aktivnosti i tjelesnog odgoja, nužnih ustanova te vremena i prostora predviđenog u tu svrhu, - garantirajući i formiranje stručnog osoblja za sve škole, - nudeći mogućnost da se poslije obavezognog školovanja nastave baviti sportom, - potičući stvaranje prikladnih veza među školama i drugim obrazovnim ustanovama, školskim i mjesnim sportskim klubovima, - olakšavajući i potičući pristup sportskim ustanovama za školarce i pripadnike mjesnih kolektiva, - potičući razmjenu mišljenja među roditeljima, nastavnicima, trenerima i voditeljima, što bi trebalo utjecati na mlade da se bave sportom, čineći sve to da sportsku etiku usvoje svi učenici počevši od osnovne škole. Spomenutom poveljom također je definirano da je nužno: unaprijediti sportske djelatnosti kroz osiguranje odgovarajućih ustanova, različitih programa te stručnih instruktora, voditelja ili animatora, te posebnu pažnju posvetiti sljedećim aktivnostima:

- otkrivanju i praćenju darovitih;
- stavljanju na raspolaganje odgovarajuće ustanove;
- pružanju pomoći i podrške sportistima u suradnji sa medicinskim i sportskim naukama;
- unapređenju treniranja na naučnim temeljima;
- formiranju trenera i osoba odgovornih za struku;
- pomaganju klubova da osiguraju prikladne strukture i takmičarsko tržište.

Poveljom je regulirano i pitanje podrške vrhunskom profesionalnom sportu, unapređenje i daljnje obrazovanje lica koja učestvuju u sportu, načelo trajnog razvoja sporta, informiranje i istraživanje u sportu, financiranje, te nacionalna i internacionalna suradnja. Ovdje se naravno postavlja pitanje u kojoj mjeri je Distrikt odgovorio na preuzete obaveze vezane za primjenu Evropske povelje o sportu. Zakonom o sportu u Brčko distriktu omogućeno je svim građanima bavljenje sportom pod istim uvjetima putem sportskih klubova, udruženja sportskih rekreacija i sl.

Zbog različitosti u uređenju oblasti sporta, na raznim razinama administrativnog organiziranja u Brčko distriktu, možemo reći da je dugo vremena vladao nepovoljan ambijent za funkcioniranje i rad sportskih klubova i brojnih sportskih organizacija.

Donošenjem Zakona o sportu na razini Brčko distrikta, stvoreni su uvjeti za sustavno rješavanje pitanja sporta, osobito osnovnih problema koji su do tada kočili razvitak sporta u Distriktu. Zakonom o sportu uređuje se oblast sporta u Distriktu i ista se tretira kao djelatnost od javnog interesa.

4.1.1 Prijedlog mjera

Zakonom o sportu Brčko distrikta omogućeno je svim građanima bavljenje sportom pod istim uvjetima. Shodno (članu 10. 16. i 17.), Zakona o sportu Brčko distrikta predviđeno je formiranje granskih saveza i Sportskog saveza Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Sportski savez se osniva u skladu sa Zakonom o udruženjima, Zakonom o sportu u Bosni i Hercegovini.

Na teritoriji Distrikta može se osnovati samo jedan Sportski savez.

Nadležnost sportskog saveza se utvrđuje osnivačkim aktom a odnosi se na:

- utvrđivanje i ostvarivanje politike promoviranje amaterskog sporta na području Distrikta;
- promoviranje sporta kod djece i omladine;
- usklađivanje aktivnosti svojih članica;
- objedinjavanje i usklađivanje programa i projekata od javnog interesa u oblasti vrhunski i amaterski sport, davanje prijedloga za izradu programa i projekata javnog interesa u vrhunskom i amaterskom sportu, briga i sudjelovanje u njegovom ostvarivanju;
- brigu o vrhunskim sportistima i sudjelovanje u stvaranju uslova za bolju pripremu vrhunskih sportista na domaćim i Međunarodnim sportskim natjecanjima;
- promicanje stručnog rada u sportu;
- briga o kategoriziranim sportašima;
- sudjelovanje u programima i projektima od javnog interesa u javnim sportskim građevinama;
- davanje mišljenja na Nacrt strategije iz (člana 5.), Zakona o sportu Brčko distrikta i
- druga pitanja utvrđena osnivačkim aktom.

SPORTSKI SAVEZ BRČKO DISTRIKTA je najviše nevladino sportsko tijelo u koje se udružuju granski sportski savezi, sportski klubovi i druge sportske asocijacije čija je djelatnost od značaja za razvitak amaterskog sporta i rekreacije na području Brčko distrikta.

Navedena zakonska uporišta predstavljaju tek dio razloga za poduzimanje inicijative za osnivanje **SPORTSKOG SAVEZA BRČKO DISTRIKTA**.

Osnovni razlog za formiranje Sportskog saveza Brčko distrikta BiH je briga o funkcioniranju sportskih aktivnosti na razini Brčko distrikta, koordinaciji svih sportskih aktivnosti sa jedne razine i praćenje realizacije usvojene strategije razvijanja sporta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

4.2 Proklamirani javni interes i način financiranja u oblasti sporta Brčko distrikta

Zakonom o sportu Brčko distrikta (član 4.), posebno je proklamirano da je sport djelatnost od javnog interesa u Brčko distriktu.

Javni interes u sportu Distrikta ogleda se u:

- 1.** Razvijanju svijesti građana o sportu i vrijednostima u sportu;
- 2.** Doprinosu odgoju, obrazovanju i razvoju djece i omladine;
- 3.** Podsticanju i afirmiranju sporta i njegovih vrijednosti kao dijela kulture i ukupnih materijalnih i duhovnih vrijednosti društva;
- 4.** Očuvanju zdravlja kao osnovne ljudske aktivnosti i očuvanje radne produktivnosti;
- 5.** Izražavanju stvaralaštva i humanog življenja;
- 6.** Podsticanju sustavnog i organiziranog bavljenja sportom u slobodnom vremenu;
- 7.** Prezentaciji vrhunskog sportskog stvaralaštva na svim razinama;
- 8.** Sustavnom stvaranju uvjeta za ostvarivanje vrhunskih sportskih rezultata.

U skladu sa zakonom (član 41.), sredstva za financiranje sportskih aktivnosti ostvaruju se:

- članarina udruženja;
- novčana sredstva, nepokretne i pokretne stvari, kao i druga imovinska prava;
- dobrovoljni prilog i poklon fizičkog i pravnog lica, kako domaćeg tako i stranog u gotovom novcu, uslugama ili imovinskim pravima;
- sredstva za finansiranje i sufinansiranje programa i projekata od javnog interesa;
- prihod od kamate, dividende, dobiti, zakupnine, honorara i drugog sličnog izvora;
- prihod stečen kroz ostvarivanje ciljeva i aktivnosti udruženja i fondacije, kako je određeno statutom.

Odjeljenje vrši raspisivanje **Javnog poziva** u skladu sa Pravilnikom o dodjeli sredstava za finasiranje programa odnosno projekata od javnog interesa koji objavljuje nadležna sužba Odjeljenja za Gospodarstveni razvitak, sport i kulturu.

4.3 Školski sport

Redovito tjelesno vježbanje u školi ima zadatak provoditi programe koji će učenicima omogućiti stjecanje osnovnih motoričkih znanja „tjelesne pismenosti“ i osnovnih sposobnosti, a time i

zadovoljstvo bavljenja sportom. Pogrešno je razmišljanje da redovita nastava tjelesnog odgoja predstavlja školski sport. Školski sport podrazumijeva sportske aktivnosti koje se provode u školskim sportskim društвima. Zakonom o sportu Brčko distrikta samo se marginalno (članom 2. i 4.), spominje školski i univerzitetski sport. Sigurno je da bi se ovim zakonom morale preciznije definirati obaveze u vezi formiranja školskih sportskih društava, provođenja sportskih natjecanja na razini Distrikta i formiranja **Univerzalnih sportskih škola**.

Radi provođenja izvan nastavnih sportskih aktivnosti učenika treba obavezno osnivati **Školska sportska društva** u osnovnim i srednjim školama bez pravne osobnosti te osnivanje Školskog sportskog saveza na nivou Brčko ditrikt BiH. Unutar sportskog školskog društva učenici podijeljeni u sekcije, treniraju izabrani sport ili sportove i sudjeluju na školskim sportskim natjecanjima. Ova natjecanja mogu biti na razini škole, Distrikta, entiteta i države. Posebno zabrinjava sustav i način treniranja u školskom sportu. Naime, školski sport još uvijek pretežno obuhvaća tek djecu koja sudjeluju u sustavu školskih sportskih natjecanja. Ona u najvećem broju treniraju u lokalnim sportskim klubovima izvan škole a uključuju se samo u školska sportska natjecanja. Međutim, potrebno je stvoriti uvjete da se u treningu sekcija u okviru školskih sportskih društava uključi veći broj djece koja nisu uključena u lokalne sportske klubove i na taj način pozitivno utječe na njihov psihofizički razvitak, te stvaranje navika redovitog bavljenja tjelesnom aktivnošću.

Neophodno je kreirati program Univerzalnih škola sporta koji ne smije biti usmjeren na treniranje sportova i natjecanja, već na poticanje optimalnog razvoja motoričkih potencijala djece u dobi od 6-10 godina. Rad odjeljenja Univerzalne škole sporta sastavni je dio djelovanja školskog sportskog društva. Programe Univerzalnih škola sporta potrebno je podržati i snažno razvijati u budućnosti, jer su oni osnova za kvalitetnu selekciju budućih sportaša. Posebno je pitanje da li su ponuđeni školski sadržaji dovoljno atraktivni da privuku i zadrže djecu i imaju li djeca, preopterećena nastavnim programima, dovoljno vremena za sport, te može li se uopće govoriti o sportu u školi u kojoj se radi u dvije smjene?

Nedvojbeno je da u ovakvim uvjetima sustav obrazovanja/odgoja, brinući svoje brige, ne može sam poduzeti brigu o sportu. Upravo zato sportske aktivnosti u školama treba organizirati u suradnji sa sportskim klubovima u okruženju koji mogu ustupiti na raspolaganje rekvizite, trenere i animirati djecu atraktivnim programima. Očigledno je uz postojeće školstvo i sadašnje stanje u školama sport ne može svoju bazu stvarati u školama. Međutim, školski sport svojom organiziranošću mora biti baza iz koje će se uz stručan i kvalitetan rad s učenicima nižih razreda, djeca usmjeravati u sportske klubove koji funkcioniraju u Distriktu.

U okviru mjerodavnih institucija za sport, Odjeljenje/odjel za obrazovanje, Odjeljenje/odjel za gospodarstveni razvitak, sport i kulturu, Sportskog saveza Brčko distrikta, Udruženja pedagoga Tjelesnog odgoja i sporta Brčko distrikta, potrebno je preciznije utvrditi nadležnosti i postupke donošenja i usvajanja programa sportskih aktivnosti i natjecanja učenika kao i njegovo financijsko praćenje.

4.3.1 Prijedlog mjera

- Nužno je u postojeće zakone o obrazovanju i sportu ugraditi precizne odredbe koje će konkretno odrediti organizacijske i finansijske obaveze te međusobnu suradnju na području izvannastavnih, izvan školskih i natjecateljskih aktivnosti učenika;

- Organizirati rad i ustroj školskih sportskih društava na učinkovit način, kako bi okupljala veći broj učenika, postala primjer uspješnih škola i bila temelj sustava školskog i natjecateljskog sporta;
- Osnivanje Školskog sportskog saveza na nivou Brčko distrikta BiH.
- Osmisliti i uvesti sustav koji će prepoznati najtalentiranije učenike, usmjeriti ih u određene sportske grane ili pojedini sport, te pratiti i podupirati njihov sportski razvoj. Na taj način školski sport postaje bazom cjelokupnog sustava sporta Brčko distrikta;
- Sportski prostori (objekti) u školama treba da budu maksimalno iskorišteni, kako za učenike tako i za klubove, rekreativce i roditelje u vremenu izvannastavnih aktivnosti. Tako se najlakše i najbolje može uspostaviti veza između sporta, sportskih klubova, porodice i škole. Takva praksa je posebno dobro došla u osnovnim školama u užim socijalnim sredinama, gdje su školski objekti jedini u naselju i gdje se ljudi obično međusobno poznaju, gdje treba u interesu svoje djece uspostaviti veze sa školom i lokalnim sportskim klubovima.
- Donošenje podzakonskih akata o organizovanju školskog sporta u Brčko distriktu BiH.

4.4 Sport osoba s invaliditetom i posebnim potrebama

Jedno od mjerila humanosti svakog društva je i odnos prema invalidnim osobama i osoba s posebnim potrebama. Briga o sportašima invalidima jedna je od značajki sportski orijentiranih i civilizacijskih naprednih društava. Dakako, pod tim podrazumijevamo brigu o svim kategorijama invalida po uzrastu i polu, te o svim aspektima sporta i rekreacije osoba s invaliditetom. Na taj način hendikepirane osobe postaju dio zdravog i kompetitivnog svijeta.

Omogućavanje sportske i rekreativne aktivnosti hendikepiranih osoba predstavlja uspješnu revitalizaciju i resocijalizaciju ovih osoba, a sportski rezultat omogućava pojedincu potpuniji i sadržajniji život.

Prema vrsti hendikepa, odnosno invaliditeta, ove osobe mogu biti svrstane u nekoliko kategorija i to:

- 1) Klubovi osoba s tjelesnim invaliditetom**
- 2) Klubovi osoba oštećenog vida**
- 3) Klubovi mentalno retardiranih osoba**
- 4) Klubovi osoba oštećena sluha**

Sport osoba s invaliditetom zahtjeva specifičnu i relativno skupu opremu, rekvizite, pratioce itd. Zato je financiranje sporta invalida vezano uz brojne poteškoće koje sigurno mnogo lakše uspijevaju prevladati ekonomski jake države. Međutim, i pored brojnih problema organizacijske i finansijske prirode sportisti s invaliditetom naše zemlje postižu vrhunske sportske rezultate i možemo slobodno konstatovati da je to najkvalitetnija kategorija sportaša u BiH.

4.4.1 Prijedlog mjera

- Uključiti što veći broj hendikepiranih osoba u različite sportsko-rekreativne aktivnosti te na taj način upotpuniti i oplemeniti život što većeg broja hendikepiranih osoba;
- Podržati formiranje sportskih klubova i rekreativnih udruženja i omogućiti im uključivanje u regularne sustave natjecanja;
- Osposobljavati i stručno usavršavati trenere sa posebnom specijalizacijom za rad sa hendikepiranim osobama.

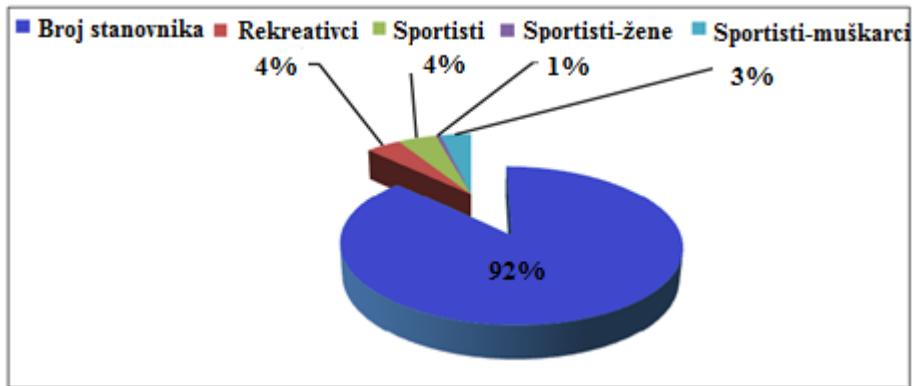
4.5 Aktivnost žena u području sporta i sportske rekreacije

Od prvih modernih Olimpijskih igara 1896. godine, kada žene nisu imale pristup sportskim terenima učinjen je značajan pozitivan pomak u njihovom uključivanju u sport i sportsku rekreaciju. Taj trend se posebno uočava u posljednjih 30 godina kada je pod utjecajem Olimpijskog pokreta i zajedničkih mjera Međunarodnog olimpijskog odbora, Međunarodnih sportskih federacija i Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), zastupljenost žena u sportu i sportskoj rekreaciji znatno povećan. Taj trend porasta naročito se odražava u razvijenim zemljama sa izgrađenom kulturom življenja, mada je posljednjih godina uočljiv takav pomak i u slabije razvijenim zemljama te posebno u onim zemljama sa vjerskim i kulturnim barijerama.

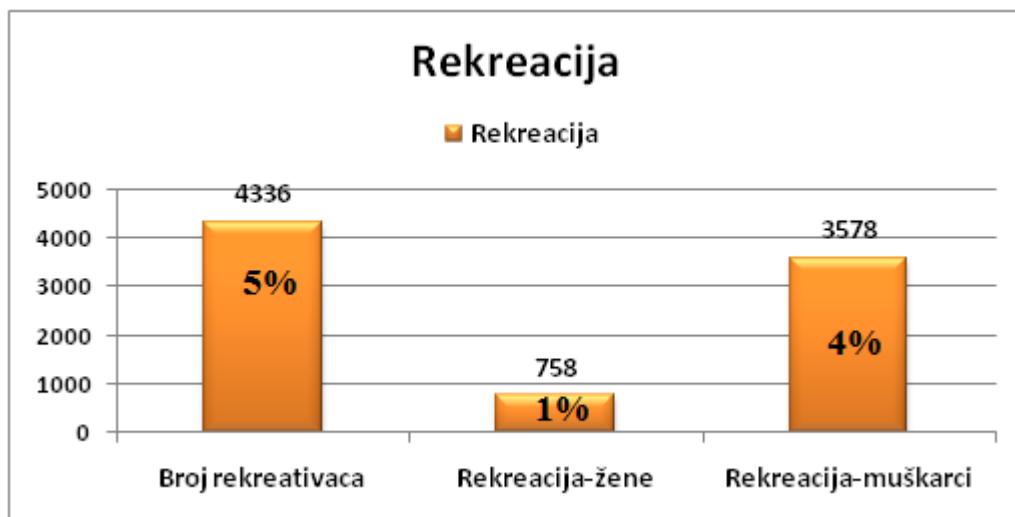
Sport i sportska rekreacija imaju u današnje vrijeme vrlo značajnu društvenu ulogu kod oba spola. Područje sporta je pravo mjesto gdje se može iskazati ravnopravnost spolova, što je jedan od ciljeva Europske unije i službeno osnažen Ugovorom iz Maastrichta 1992.godine.

Činjenica je da optimalno planirano i organizirano tjelesno vježbanje pozitivno djeluje na zdravstvenu, motoričko-funkcionalnu sposobnost, morfološku strukturu, voljno-moralnu i intelektualno-radnu sposobnost podjednako kod svakog muškarca i žene. Suvremena istraživanja pokazuju da tjelesno vježbanje pozitivno djeluje u prevenciji i liječenju nekih bolesti tipičnih za žensku populaciju. Prema rezultatima studije istraživača iz *Birgham and women's hospital* u Bostonu, utvrđeno je da tjelesno vježbanje može znatno povećati izglede za preživljavanje raka dojke, a u dvogodišnjem istraživanju Kanadskih znanstvenika s *Universithy of British Kolumbija* utvrđeno je da djevojčice koje se bave tjelesnim vježbanjem dobijaju na koštanoj masi i tako smanjuju izglede za pojavu osteoporoze i osteopenije u starijoj dobi.

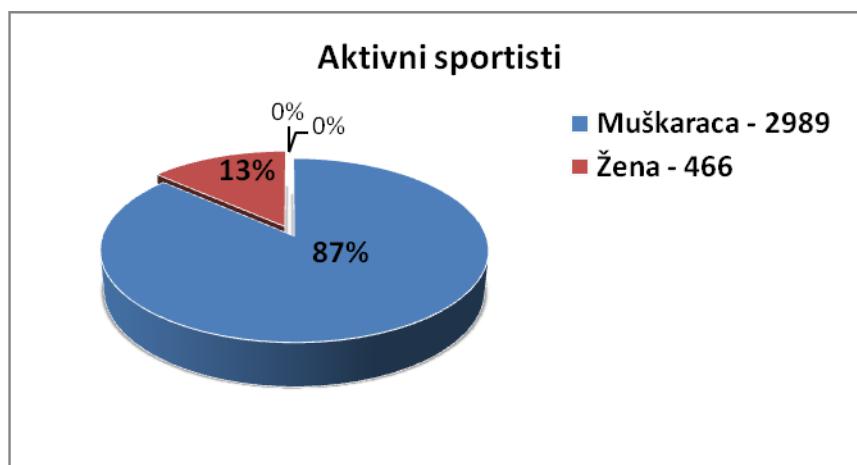
Neupitno je da je tjelesno vježbanje ženske populacije potrebno i poželjno, međutim podaci u svijetu a posebno kod nas govore o još uvijek nedovoljnoj uključenosti žena u sportske aktivnosti u odnosu na mušku populaciju. Smatra se da je manja zastupljenost žena i biološki uvjetovana, jer su sklonosti u ponašanju muškaraca jače izražene u elementima kao što su borbenost, rivalstvo, agresija, a koje su posebno povezane sa sportskim natjecanjima. Mnoga istraživanja i tumačenja socijalnih antropologa ipak se svode na jednu konstataciju, a to je da je biološka razlika kod muškaraca i žena relevantna samo kod razmnožavanja, a sve ostale osobine kod muškaraca i žena konstruiralo je društvo i kultura. Prema posljednjem popisu stanovništva u Brčko distriktu iz 2011. godine (Demografija u Brčko distriktu BiH 2007.-2011. godina-Agencija za statistiku ekspozitura Brčko), ima 75625 stanovnika od čega 37845 žena i 37780 muškaraca. Ukupno aktivnih u sportskim organizacijama Brčko distrikta, prema podacima iz 2019. godine (podaci dobijeni na osnovu anketiranja sportskih organizacija), je 3585 osoba, što je od ukupnog broja stanovnika u postocima 4%, od čega 3% muškaraca i 1% žena.

Ukupno aktivnih i pasivnih rekreativaca u organizacijama Brčko distrikta je 4436, što je od ukupnog broja stanovnika (75625) u postocima 5% (4436) od čega 3,5% (3478) muškaraca i 1,5% (958) žena.

Od ukupno 3455 aktivnih osoba u sportskim organizacijama muškaraca je 2989 ili 87% i žena 466 ili 13%.

Dobiveni podaci nam govore da je uključenost žena u području sporta i sportske rekreacije na području Brčko distrikta vrlo niska i da je potrebno hitno poduzeti određene mjeru u cilju prevazilaženja ovog problema.

4.5.1 Prijedlog mjera

Unatoč tome što je u proteklom razdoblju napravljen pomak u uključivanju žena u sportske aktivnosti, ne možemo nikako biti zadovoljni s brojem uključene ženske populacije u sportu i sportskoj rekreaciji kao aktivnih sudionika u tjelesnom vježbanju, isto tako ni kao žena sportskih radnika i funkcionara u sportskim organizacijama. Zbog toga treba istaći nekoliko strateških ciljeva koje treba realizirati u narednom razdoblju:

- Uložiti maksimalne napore da se prisutnost žena približi muškoj populaciji;
- Osmisliti programe i projekte koji doprinose u savladavanje kulturoloških, vjerskih i bioloških barijera koje otežavaju ženama redovito i primjereno tjelesno vježbanje;
- Organizirati dane usmjerenih sportskih aktivnosti samo za žene;
- Uključiti više žena u sve strukture i organe upravljanja u sportu i sportskoj rekreaciji;
- Osnovati povjerenstvo pri Sportskom savezu Brčko distrikta za brigu o ženama u sportu i sportskoj rekreaciji.

4.6 Sportska rekreacija – „sport za sve“

Sportska rekreacija kao i svaki drugi oblik društveno organiziranog življenja ide u korak sa ljudskim potrebama, mijenjajući svoj prvobitni zadatak, kojem je svrha bila sportska aktivnost i razonoda, u postupke i aktivnosti koje će ciljano doprinijeti mijenjanju stila života i poboljšanju kvaliteta života.

Suvremena znanost/nauka je već poodavno dokazala da sportsko rekreativne aktivnosti, kao vid smišljenog oblikovanja slobodnog vremena, pozitivno utječe na čovjekovo zdravlje i njegovo očuvanje, na socijalizaciju i resocijalizaciju, na tjelesni i psihički status čovjeka, čineći svakodnevni život zdravijim, sadržajnjim i kvalitetnijim.

Sve razvijene zemlje Europe (kamo pretpostavljamo želimo i mi), ulažu značajna sredstva u razvoj sportsko rekreativnih objekata koji pružaju mogućnosti za aktivno i kvalitetno provođenje slobodnog vremena svojih građana.

Danas, kada se odnos prema sportskoj rekreaciji ponovo mijenja treba pronaći načine i modalitete za njeno oživljavanje i koristiti pritom sva pozitivna iskustva iz prethodnog razdoblja iz zemalja gdje je sportska rekreacija razvijena na visokoj razini. Do 1991. godine u gradovima i mjesnim zajednicama su bila organizirana društva za tjelesno vježbanje i rekreaciju (DTV) u kojima su se okupljali građani svih uzrasta i oba spola. Veće radne organizacije također su imale svoja društva sportske rekreacije, a neke su imale i profesionalne voditelje u redovnom radnom odnosu. Permanentno su se organizirale radničke sportske igre (RSI), koje su okupljale veliki broj radnika. Osnovne sportske grane su bile mali nogomet, odbojka, kuglanje, stolni tenis, šah, pikado itd.

Za bavljenje sportskom rekreacijom potrebno je humano planiranje prostora i objekata u okviru urbanističkih planova i projekata koje će u prvi plan staviti čovjeka i njegove potrebe.

Svaki grad bi trebao imati centar za sportsku rekreaciju sa programom rada. Neophodno je što prije osnovati društvo za sportsku rekreaciju „Sport za sve“ koje će provoditi aktivnosti i programe za potrebe osoba oba spola i različite životne dobi. Prema dostupnim podacima rekreativnim aktivnostima na područjima Brčko distrikta se bavi 4436, što je od ukupnog broja stanovnika (75625) u postocima 5% (4436) od čega 3,5% (3478) muškaraca i 1,5% (958) žena.

U usporedbi sa razvijenim Europskim zemljama u kojima je u aktivnostima „Sporta za sve“ uključeno od 30% do 70% građana, ovi podaci su poražavajući. Sasvim je sigurno da postojeći objekti ne zadovoljavaju potrebe građana Brčko distrikta ni prostorno ni svojom raznovrsnošću i kvalitetom (komforom). Stoga valja osmisliti revitalizaciju postojećih objekata radi rekreacije na cijelom području Brčko distrikta, jer potrebe građana višestruko nadmašuju postojeće uvjete.

U tu svrhu neophodno je rekonstruirati postojeći bazen u suvremenim objektima multifunkcionalnog karaktera sa korištenjem i u zimskom periodu. Dalje, prići postavljanju tartan staze na Gradskom stadionu kako bi se omogućilo građanima da koriste ovu stazu u većem dijelu godine. U programu javnih potreba sporta Brčko distrikta osiguran je novac samo za nužne aktivnosti koje će služiti tek podsticanju sportske rekreacije. Npr. Prema podacima za te su namjene iz programa javnih potreba sporta financiranim na osnovu Javnog poziva 2019. godine izdvojena sredstva u iznosu od 1.010.399,93 KM (0,44%) od ukupnih finansijskih sredstava budžeta Brčko distrikta za 2019. godinu. Na ova izdvajanja treba dodati i Amandmane poslanika prema sportskim kolektivima. U zemljema Europske Unije izdvajanja za sport u odnosu na ukupni budžet iznose od 4-7%.

U poduzećima je sportska rekreacija nestala iz programa financiranja. Stoga nije čudo što su se aktivnosti u sportskoj rekreaciji svele na mali broj sudionika.

Želimo li razvoj sportske rekreacije „Sporta za sve“ u Brčko distriktu, potrebno je promijeniti odnos prema njoj te osigurati stabilne izvore financiranja sportskih objekata i programa. Osim toga, službe društvenog standarda i sindikati bi trebali podsticati razvoj sportske rekreacije u poduzećima. Time bi se postiglo da sportska rekreacija bude dostupna svakom građaninu, neovisno o njegovom imovinskom statusu. Programom javnih potreba sporta stvaraju se samo osnovni uvjeti i podstiče da rekreacija postane osobna potreba svakog građanina.

4.6.1 Prijedlog mjera

Radi podsticanja, unapređenja i razvitka sportske rekreacije u Brčko distriktu, valjalo bi pokrenuti aktivnosti, kao na primjer:

- Osnovati povjerenstvo pri Sportskom savezu Brčko distrikta za sportsku rekreaciju „Sport za sve“ Brčko distrikta;
- Programe i projekte u oblasti „Sport za sve“ realizirati gdje god postoje sportski objekti;
- Programe i projekte u oblasti „Sport za sve“ implementirati u radu sa predškolskom djecom kroz obuku djece u vrtićima za natjecanje „Olimpijski festival dječjih vrtića“, u radu sa školskom djecom i organizaciji „Olimpijade mladih“, organizirati radničke sportske igre u poduzećima, sportske aktivnosti u okviru manifestacije „Savski cvijet“, organizacija Vidovdanske trke, provoditi aktivnosti poput „Pješačenjem do zdravlja“, aktivnosti na vodi, biciklijade, rošulijade, javnog aerobik dana na Gradskom stadionu i slično;

- Rekonstruirati i sadržajno osmisliti objekte kako bi bili dostupni svim građanima;
- Educirati i angažirati potreban broj stručnih kadrova za realizaciju sportsko-rekreativnih programa.

4.7 Stručni kadrovi u sportu

Kad govorimo o kadrovima u sportu, odnosno o stručnjacima na kojima počiva cjelokupna koncepcija sporta, moramo imati na umu nekoliko stvari. Kao prvo, kadrovi u sportu su svi oni koji svojom djelatnošću sudjeluju u procesu stvaranja sportaša te u svemu onome što se uz to veže.

Osim onih kadrova koji neposredno sudjeluju u radu sa sportašima (treneri), kadrovi u sportu su i sportistima na usluzi sportski liječnici, sportski psiholozi, projektanti sportskih objekata, sportski menadžeri, pravnici, sportski novinari, sudije i dr. Tek dobrim povezivanjem svih navedenih kadrova u cjelini i njihovom međusobnom koordinacijom dobiva se kvalitetan sustav sporta kakav je karakterističan za moderne, sportski orijentirane zemlje. Za realiziranje ukupnih programskih ciljeva sporta Brčko distrikta od iznimnog je značaja briga o trenerima.

U kojoj će mjeri treneri uspjeti iskoristiti potencijale svakog sportaša, naći primjerene trenažne sadržaje za svaku dobnu kategoriju, imati senzibiliteta prema svakom sportašu, jednim dijelom zavisi o spoznajnim mogućnostima trenera ali najviše, dakako, od stupnja njegovog obrazovanja i stručnosti. Nadalje, je li trener angažiran u stalnom radnom odnosu ili obavlja taj posao uz neki drugi rad kojim osigurava svoju egzistenciju, i koji u velikoj mjeri utječe na kvalitetu njegovog rada.

U svakom slučaju, najbolja opcija za sport je obrazovani stručnjak iz oblasti sporta kojem je trenersko zanimanje profesija. Uz to bi trebalo u kontekstu cjelokupnog sporta Brčko distrikta izraditi sistem praćenja i valorizacije trenerskog rada.

(Članom 21.), Zakona o sportu Brčko distrikta BiH, predviđena je i mogućnost zasnivanja radnog odnosa pravnih lica u sportu sa stručnim radnicima, sportistima i administrativnim osobljem. Odjel/odjeljenje za Gospodarski razvitak, sport i kulturu kroz program javnih potreba prati aktivnosti sportskih udruženja vezano za stručna lica. Imajući u vidu broj aktivnih sportaša, sportaša u procesu obuke, rekreativaca, sporta hendikepiranih osoba, zabrinjava podatak o broju trenera profesionalaca.

Dosadašnja praksa pokazuje da je trener profesionalac ključni faktor u postizanju sportskih rezultata u razvoju pojedinog sporta. Anketom koja je provedena u klubovima Brčko distrikta ustanovljeno je da su 186 trenera honorarno angažirana u sportskim klubovima.

Također, dosadašnja praksa pokazuje da klubovi kod kojih se stručni rad svodi na honorarni angažman trenera vrlo rijetko postižu vrhunske rezultate, a što je još mnogo važnije nikad ne uspijevaju zadržati talentiranog sportaša duže vrijeme u klubu. Dijelom se to može objasniti zakonitostima tehnologije stvaranja kvalitetnih rezultata. Naime u većini sportova potreban je jedan do dva olimpijska ciklusa provoditi u ozbiljnном trenažnom radu kako bi se stvorile temeljne prepostavke za nastup na nekom velikom međunarodnom natjecanju.

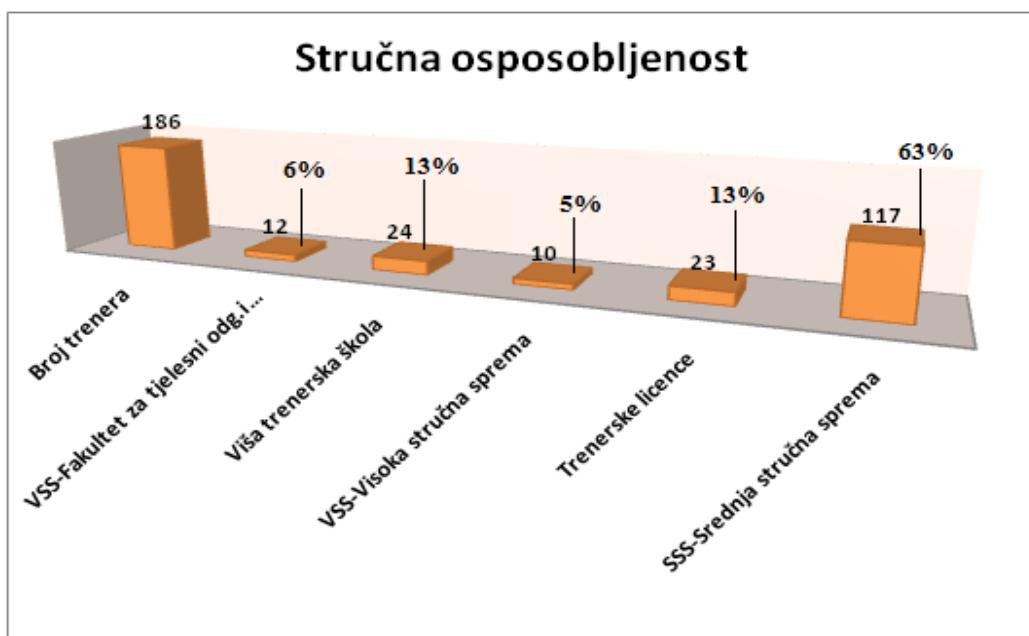
Klub bez trenera profesionalca teško može naći osobu koja će sa sportašem ili selekcijom sportaša provoditi svakodnevno 4 ili više sati, obavljati kvalitetne pripreme, nastupiti na svim natjecanjima i tako 7 ili 8 godina. U prilog tome ide i činjenica da se proces stvaranja sportaša odvija i izvan

sportskih terena i sportskih borilišta. Cjelokupna briga o sportašima i svim aspektima njihova života često je odlučujuća karika u stvaranju vrhunskog sportaša. Međutim ono što treba posebno da zabrine sve sportske klubove i institucije koje se bave sportom je struktura stručnog kadra u Brčko distriktu. Broj trenera i njihova stručna osposobljenost se vidi u prezentiranom pregledu.

Ukupan broj trenera – 186

- VSS – Fakultet za tjelesni odgoj i sport – 12 trenera
- Viša trenerska škola – 24 trenera
- VSS – Visoka stručna spremna - 10 trenera
- Trenerske licence - 23 trenera i
- SSS – Srednja stručna spremna - 117 trenera

U realizaciju trenažnog procesa procjenjuje se da je uključeno oko 186 trenera. Stručna osposobljenost trenera pokazuje mali broj stručno osposobljenog kadra za pojedine sportske grane. Velik je broj volontera koji izvode trenažne procese s mlađim uzrasnim kategorijama.

Odgovarajuću stručnu spremu u skladu sa Zonom o sportu Brčko distrikta BiH (a to je završen fakultet za Tjelesni odgoj i sport, Višu ili Visoku trenersku školu) ima samo 36 trenera. Najveći broj trenera koji rade u praksi je sa srednjim obrazovanjem i neodgovarajućom stručnom spremom.

Jedan od vrlo važnih zadataka u narednom periodu je popravljanje strukture stručnog kadra kroz omogućavanje stjecanja odgovarajućih kvalifikacija u određenom vremenskom periodu na Visokoškolskim institucijama koje educiraju trenere u sportu.

Sigurno je da se i sistem kontrole, praćenja i valorizacije rezultata sportaša teško može primijeniti kod trenera koji su honorarno angažirani u nekom klubu. Interdisciplinarnost sporta nameće potrebu angažiranja stručnjaka različitih profesionalnosti u cilju stvaranja sportaša i vrhunskog rezultata u klubovima. Povećani fiziološki, emotivni i psihološki naporci kao imperativ postavljaju angažiranje

strogo specijaliziranih stručnjaka kao što su liječnici, psiholozi, nutricionisti, fizioterapeuti, kondicijski treneri i sl.

4.7.1 Nadzor nad stručnim radom

Osnovni cilj stručnog nadzora jeste unapređenje stručnog rada u sportu. Stručni nadzor u sportu je sistematsko praćenje stručnog kadra pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju sportsku djelatnost. Samo kvalitetan sportaš u rukama kvalitetnog stručnjaka može postići vrhunski sportski rezultat. Nadzor omogućuje valorizaciju rada trenera povećanje njegove motivacije za rad, što se itekako odražava na samu kvalitetu rada sa sportašima.

Realizacija programskih ciljeva sporta Brčko distrikta temelji se uveliko na radu sportskih trenera, tako da je briga o njima iznimno važna. Animiranje djece za uključenje u sport, kvalitetan stručni rad s njima, postizanje optimalnih sportskih dostignuća tokom bavljenja sportom, te koliko će se djece baviti sportom uveliko ovisi o onima koji ih neposredno vode, a to su treneri. Koliko će treneri iskoristiti potencijale svakog sportaša, pronaći primjerene sadržaje za sve dobne kategorije i imati senzibiliteta prema svakom sportašu, naročito ovisi o spoznajnim karakteristikama trenera ali najviše, dakako o stupnju njegovog obrazovanja i stručnosti.

Stručni rad trenera, iako ima višestruku ulogu, valoriziran je kroz kvalitetne pokazatelje obavljenih poslova i zadataka, te pokazatelje uspješnosti u natjecateljskoj aktivnosti. Praćenje sistematskog i stručnog ostvarenja planova i programa, organiziranje i izvođenje treninga i ostalih oblika odgojno-obrazovnog rada s djecom i omladinom u sportu te valoriziranje toga rada radi održavanja i povećanja kvalitete sportskih dostignuća sa svim dobnim kategorijama sportaša još nije uspostavljeno, što znači da nema operativnih mogućnosti za promptno reagiranje kako bi se uklonile subjektivne zapreke, i postigla bolja kvaliteta stručnog rada.

Potreba nadzora stručnog rada profesionalno i honorarno angažiranih trenera kroz program javnih potreba sporta Brčko distrikta vrlo je značajna i logična.

Zato se operacijalizacijom strategije razvitka sporta Brčko distrikta od 2022.-2027. godine predviđa uspostava vrednovanja i nadzora stručnog rada trenera.

4.7.2 Prijedlog mjera

- Osmisliti i implementirati sustav kontrole kvalitete rada trenera i ostalih stručnih kadrova sportu kroz uspostavu mehanizama evaluacije, kontrole i nagrađivanja njihova stručnoga rada;
- Osmisliti i implementirati sustav kontrole rada trenera na terenu;
- Sportskim klubovima dati određeni rok za angažovanje trenera u skladu sa Zakonom o sportu Brčko distrikta (jedna godina);
- Poticati i stipendirati kontinuirani proces profesionalizacije trenera te osigurati visoku zastupljenost kadrova sa visokim stručnim kvalifikacijama koje obavljaju trenerske poslove u sportskim klubovima.
- Osnovati Zavod za sport i medicinu sporta Brčko distrikta, koji će u djelokrugu rada imati nadzor i kontrolu nad stručnim radom u sportskim klubovima Brčko distrikta.

4.8 Financiranje sporta u Brčko distriktu

Strategijom razvjeta sporta određuju se materijalno financijski uvjeti za obavljanje sportske djelatnosti. Financiranje sporta je u svim sportskim sustavima najvažniji razvojni resurs.

Brčko distrikt utvrđuje javne interese u sportu i za njihovo ostvarivanje osigurava financijska sredstva iz budžeta distrikta u skladu sa Zakonom o sportu Brčko distrikta i Zakonom o budžetu Brčko distrikta. Pri utvrđivanju javnih interesa polazi se od potreba i mogućnosti društva i postignuća u sportu.

Zemlje u tranzicijskoj fazi razvoja nisu još uvijek osigurale jednak način poreskih olakšica za sportske organizacije kao što je to slučaj u ostalim evropskim državama. U BiH još uvijek nije na povoljan način riješeno pitanje poreskih olakšica za ulaganje u sportu. U tom smislu sport ima velike rezerve. Sponzorstva su najčešće uključena u vrhunski i popularni sport. Financiranje sporta definirano je Zakonom o sportu Brčko distrikta. (Članom 41. I zakonom o udruženjima i fondacijama), spomenutog zakona sredstva za financiranje sportskih aktivnosti ostvaruju se:

- Od članarina;
- Iz budžetskih sredstava distrikta;
- Iz donacija i sponzorstva pravnih i fizičkih lica;
- Iz prihoda od zakupnina;
- Od igara na sreću;
- Iz drugih prihoda.

Sredstva za financiranje iz budžeta distrikta osiguravaju se u skladu s programima i projektima od javnog interesa sportskih organizacija koji se moraju donijeti na osnovu usvojene Strategije razvjeta sporta Brčko distrikta.

Obavljanje sportske djelatnosti kao izvor prihoda češći je kod upravljača objektima nego kod sportskih društava. Proračunska sredstva Brčko distrikta BiH osnova su za financiranje sporta a ona se raspoređuju *Javnom pozivom* u skladu sa Pravilnikom o dodjeli sredstava za finasiranje programa odnosno projekata od javnog interesa koji objavljuje Odjeljenje za Gospodarstveni razvitak, sport i kulturu.

Kao javni interes (potrebe) u sportu za koji se sredstva osiguravaju iz proračuna Brčko distrikta definirane su sljedeće namjene:

- Razvijanju svijesti građana o sportu i vrijednostima sporta;
- Provodenje sportskih aktivnosti djece, omladine i studenata;
- Podsticanje, afirmacija amaterskog i vrhunskog sporta i njegovih vrijednosti;
- Djelovanje sportskih udruga, klubova i saveza;
- Podsticanje sustavnog i organiziranog bavljenja sportom i sportskom rekreacijom u slobodnom vremenu;
- Sportske i rekreativne aktivnosti osoba s invaliditetom i hendikepom;
- Očuvanje zdravlja kao osnove ljudske aktivnosti i očuvanje radne produktivnosti;
- Sportske pripreme, domaća i međunarodna natjecanja i posebna zdravstvena zaštita sportaša;
- Sustavnom stvaranju uvjeta za ostvarivanje amaterskog i vrhunskog sportskog rezultata;
- Zapošljavanje osoba za obavljanje stručnih poslova u sportu;

- Planiranje, izgradnja, održavanje i korištenje sportskih objekata;
- Provođenje i financiranje znanstvenih/naučnih i razvojnih projekata, elaborata i studija u funkciji razvoja sporta.

Analiza izdvajanja sredstava iz budžeta Brčko distrikta nedvojbeno pokazuje da je visina izdvojenih sredstava **od (0,44%)** za sportsku djelatnost nedovoljna i da bi trebalo inzistirati da se proračunom predviđi stopa od 3%, što predstavlja minimalnu stopu izdvajanja za sport u razvijenim zemljama. Ova stopa se u razvijenim zemljama kreće u iznosu od **3% do 7%** bruto dohotka.

Sport nije potrošnja već investicija. Sport je djelatnost koja ima svoje zakonitosti i sportski rezultat nije slučajnost već plod kontinuiteta i značajnih ulaganja. Za taj kontinuitet potreban je stalan i siguran izvor financiranja i za to razvoj sporta ne smije biti rezultat osobnog afirmíteta, već rezultat izdvajanja finansijskih sredstava koja mogu zadovoljiti makar osnovne potrebe i zahtjeve sportske djelatnosti.

4.8.1 Financiranje infrastrukture

U sadašnjoj privrednoj situaciji glavni izvor sredstava za gradnju i rekonstrukciju sportskih objekata je proračun Brčko distrikta. Prilikom raspodjele tih sredstava treba uvažavati mišljenje organiziranog sporta putem Sportskog saveza Brčko distrikta, koji mora razraditi kriterije za prioritete ovisno o razvijenosti određenog sporta i interesa stanovništva za bavljenje sportom i rekreacijom. Npr. U razdoblju za 2016. godinu za gradnju i rekonstrukciju sportskih objekata iz proračuna Brčko distrikta izdvojeno je 377.257,21 KM.

Osobito treba voditi brigu o sustavnom održavanju postojećih sportskih objekata u vlasništvu Brčko distrikta i da se taj trošak ne prebacuje na teret sportskih programa. Sredstva za investicijsko održavanje i izgradnju sportskih objekata moraju biti posebna sredstva, a ne sredstva javnih potreba u sportu.

S obzirom na sve veći interes privatnog kapitala za ulaganje u sportske objekte, treba osmislati sustav izgradnje i rekonstrukcije sportskih objekata kroz javno-privatno partnerstvo.

4.8.2 Financiranje vrhunskog i amaterskog sporta sporta

Sadašnja realnost financiranja vrhunskog i amaterskog sporta riješeno je iz više izvora.

Najznačajniji dio se odnosi na proračunsko financiranje kroz programe i projekte od javnog interesa (Javni poziv), a drugi dio se odnosi na financiranje putem donacija i sponzorstva. Kako je proračunski ili budžetski dio financiranja najznačajniji, gledano u ukupnosti svih sportova neophodno je razgraničiti amaterski, vrhunski i profesionalni sport.

Pri tome profesionalni sport ne može biti predmet proračunskog financiranja. Vrhunskom i amaterskom sportu treba osigurati optimalne uvjete ali ga treba točno definirati jer sportski kolektivi koji ne spadaju u ovu kategoriju ne mogu očekivati značajna finansijska sredstva za svoju nisku kvalitetu.

Stoga je nužno uvesti veću finansijsku disciplinu koja će garantirati da se iz sredstava proračuna financiraju samo aktivnosti od javnog interesa u sportu. Za sve ostale potrebe sport mora tražiti druge izvore financiranja.

Uz to potrebno je uvesti i poduzetništvo u sportu i to mijenjanjem zakonskih okvira ali i filozofije prevaziđenog načina razmišljanja da je lakše ako sport donosi profit.

U suvremenom svijetu sport je veliki biznis, to je djelatnost na kojoj se poduzetništvom mogu ostvariti uspješni i veliki poslovni poduhvati. Ako stjecanje profita kao rezultat poduzetničkog projekta doprinosi razvoju sporta, širenje njegove baze i materijalne osnove potrebno ga je stimulirati.

4.8.3 Prijedlog mjera

Sa sadašnjim izdvajanjem **od (0,44%)** iz budžetskih sredstava, koliko je namijenjeno za programe/projekte javnih potreba sporta ne možemo biti zadovoljni. Bez obzira na ekonomsku situaciju i recesiju (recesija uključuje pad industrijske proizvodnje, zaposlenosti, realnih ličnih dohodaka i trgovine) neophodno je naći mogućnosti za sufinanciranje s postotkom od najmanje 3% od ukupnog budžeta Brčko distrikta, što predstavlja minimalnu stopu financiranja po evropskim standardima.

Nastavi li se ovakav trend financiranja ove višestruko važne društvene djelatnosti (po evropskim standardima), sport će imati temeljne uvjete za razvoj, neće biti osuđen na stagnaciju, a u neki segmentima moguće i razvoju.

U tom smislu je potrebno:

- Za realizaciju programa i projekata od javnog interesa, amaterskog i vrhunskog sporta Brčko distrikta, nastojati osigurati izdvajanja od 3% od ukupnog budžeta;
- Potrebno je inzistirati na tome da se u sportsku djelatnost usmjeri i dio sredstava namijenjen prevenciji neprihvatljivih ponašanja i sprečavanja ovisnosti u dijelu koji se odnosi sport;
- Također treba inzistirati da se dio sredstava namijenjen prevenciji u zdravstvu usmjeri prema sportu koji ima itekako značajnu ulogu u prevenciji i rehabilitaciji;
- Dodjeljenja sredstva za realizaciju programa i projekata od javnog interesa nadzirati kroz sve faze njegove realizacije.

S obzirom na dosadašnja dostignuća amaterski i vrhunski sport ima puno pravo predložiti novi sustav poreznih olakšica za sportaše amatera, amaterske sportske djelatnike i sportske udruge. S tim u vezi potrebno je:

- Omogućiti olakšice u korist sporta iz poreza na dohodak i dobit (zakonski regulirati);
- Osloboditi poreza sredstva namijenjena sportu kao donacija i pomoć;
- Dio dobiti od igara na sreću i drugih nagradnih igara odvojiti i za lokalnu razinu;
- Animirati ekonomske brendove na nivou Brčko distrikta za aktivnije sudjelovanje i pomoć sportu Brčko distrikta.

4.9 Sportski savez Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Zakonom o sportu Brčko distrikta BiH (članom 17. stav 1.), predviđeno je osnivanje Sportskog saveza Brčko distrikta BiH. Istim članom (stav 3.) utvrđeno je da se na teritoriji Distrikta Bosne i Hercegovine može osnovati samo jedan Sportski savez.

Sportski savez Brčko distrikta BiH je najviše nevladino sportsko tijelo u koje se udružuju granski sportski savezi i klubovi koji se nisu udružili u granske sportske saveze ili nemaju takve saveze. Sportski savez je neprofitna organizacija čije je ustrojstvo i djelovanje u skladu sa (članom 17.), Zakona o sportu Brčko distrikta BiH, zakonu o udruženjima i Olimpijskoj povelji.

Sportski savez Brčko distrikta djeluje na cijelom području Brčko distrikta a predstavljaju ga predsjednik i tajnik/sekretar saveza. Djelatnost i ciljevi su mnogobrojni i definirani su dijelom (članom 17. stav 4.), Zakona o sportu Brčko distrikta.

- Podstiče i promovira raznovrsne sportske aktivnosti u Brčko distriktu;
- Promovira amaterski i vrhunski sport kod djece i omladine;
- Usklađuje aktivnosti svojih članica;
- Stvara uvjete za unapređenje sporta djece i mладеžи, sportske rekreacije, ostvarenja vrhunskih sportskih dometa, te povećanje sudionika u sportskoj djelatnosti;
- Objedinjuje i usklađuje programe i projekte od javnog interesa za amaterski i vrhunski sport davanjem uputa i prijedloga za izradu programa i projekata od javnog interesa u amaterskom i vrhunskom sportu i brine o njihovom ostvarivanju;
- Brine o ostvarivanju programa i projekata javnog interesa u amaterskom i vrhunskom sportu i namjenskom trošenju sredstava za područja tog programa i projekta;
- Brine o vrhunskim sportašima, sudjeluje u stvaranju uvjeta za bolju pripremu vrhunskih sportaša za nastupe na domaćim i međunarodnim natjecanjima;
- Brine o unapređenju stručnog rada i ospozobljavanju stručnih kadrova;
- Brine o zdravstvenoj zaštiti registriranih sportaša;
- Sudjeluje u organiziranju sportskih priredbi od značaja za Brčko distrikt;
- Daje mišljenje na nacrt strategije razvoja sporta u Brčko distriktu, i drugim pitanjima.

4.10 Stanje sportske infrastrukture

Prostor i objekti namijenjeni sportu djece i omladine, te amaterskom, vrhunskom i profesionalnom sportu, sportskoj rekreaciji, aktivnom odmoru i igri važan su segment urbane infrastrukture te nositelj dinamike i kvalitete života u Brčko distriktu.

Osnovni uslov za provođenje aktivnosti iz oblasti sporta je postojanje dovoljnog broja sportskih objekata, odnosno kvalitetna sportska infrastruktura. Sportski objekt u tehničko-arhitektonskom smislu podrazumijeva sve prostore i površine otvorenog ili zatvorenog građevinskog oblika, namijenjene provođenju različitih aktivnosti: treniranja, prostorije, gledalište i drugo). Sa šireg aspekta promatrano, sportski objekti su resursi proizvodnje sportskih, rekreativnih, zabavnih programa koji obuhvaćaju sve prostore, građevine, zalihe i opremu. Sportski objekti mogu da budu projektirani i izgrađeni za posebne namjene kao što su bazeni za plivanje ili projektirani za samostalnu usmjerenu ili spontanu aktivnost kao što su parkovi, ili samo prirodni resursi pristupačni većini ljudi. Mogu biti projektirani i izgrađeni kao višenamjenski kompleksi sa raznovrsnom opremom i instalacijama kao što su sportske dvorane, stadioni, rekreativni centri, školski objekti za tjelesni odgoj/fizičko obrazovanje.

U cilju sportskog razvijanja i stvaranja brenda da je Brčko distrikt sportska i turistička sredina nije važan samo dovoljan broj infrastrukturnih objekata, već i da ti objekti zadovoljavaju propisane uvijete i kriterije (dimenzije, sigurnost, sanitarno higijenske uvjete, komfor...).

Sportski objekti predstavljaju značajnu društvenu vrijednost i kao takvi su od posebnog interesa.

Sama procjena-analiza stanja sportske infrastrukture treba da se zasniva na:

- Objektivnom prikazu postojećeg stanja i cjelevitom pregledu fonda sportskih objekata i rasprostranjenosti istih na području Brčko distrikta;
- Utvrđivanju potreba i zahtijeva i širokog broja korisnika (putem anketa);
- Sagledavanjem nedostatka sadašnje prakse financiranja, upravljanja i korištenja sportskih objekata.

Prilikom rješavanja problema sportskih objekata, kao najvažnija činjenica nameće se pitanje: planiranja, evidencije, održavanja, izgradnje, upravljanja i korištenja.

Planiranje izgradnje sportskih objekata mora da odgovara zahtjevima razvoja sporta, usklađenog sa planovima razvoja i izgradnje šire društvene zajednice. Sportska udruženja bi trebala da potiču i predlažu izgradnju sportskih objekata i sugeriraju na prioritete.

Planovi izgradnje bi trebalo da budu sačinjeni uz konsultacije sa kompetentnim stručnjacima (arhitektima, inženjerima, dizajnerima, ljekarima, sportskim organizacijama i drugim).

Jedinstvenom evidencijom sportskih objekata neophodno je doći do podataka o zadovoljenju potreba sporta za objektima, kao i neophodnosti i svrshodnosti izgradnje novih prostornih sadržaja.

Demografska slika i tradicionalni sportovi u Brčko distriktu su pokazatelji i budućih ulaganja u sportsku infrastrukturu. Upravljanje, održavanje i korištenje sportskih objekata je veoma važan segment u sportu i to pitanje je neophodno riješiti u najkraćem mogućem roku.

Kategorizacija sportskih objekata je od izuzetnog značaja kada je u pitanju izrada strategije. Prilikom kategorizacije sportskih objekata važno je da se striktno definiraju sljedeće kategorije:

- Kapitalni objekti od interesa za lokalnu zajednicu;
- Kapitalni objekti od interesa za razvoj vrhunskog i kvalitetnog sporta;
- Objekti od interesa za razvoj određenog sporta ili grupe sportova;
- Objekti od interesa za klubove i
- Objekti od interesa za rekreativne aktivnosti.

U skladu sa kategorizacijom objekata, došlo bi se do mogućnosti lakšeg rješavanja potreba sportskih organizacija za ispunjenje svojih trenažno-takmičarskih procesa i planova, kao i načina održavanja i financiranja ovih objekata sukladno kategorizaciji.

Značaj sportskih objekata sa aspekta sportskog odgoja djece i omladine je veoma bitan. Izgradnjom kvalitetnih i dostupnih sportskih sadržaja sklanjamo djecu sa ulice i odgajamo u sportskom duhu što je najbolji način u borbi protiv poroka i drugih toksikomanija.

Sportski objekti moraju biti funkcionalni stalno dostupni djeci i omladini.

4.10.1 Sportski objekti na području Brčko distrikta

Sportske objekte na području Brčko distrikta možemo podijeliti u nekoliko kategorija:

- Sportski objekti za predškolski uzrast;
- Sportski objekti za školsku djecu i omladinu;
- Sportski objekti za klubove i rekreativaciju.

4.10.2 Sportski objekti za predškolski uzrast

Razna dječja igrališta možemo promatrati kao sportske objekte. Lijepo uređene i rekvizitima dobro snabdjevena dječja igrališta imaju značajnu ulogu u suvremenom predškolskom odgoju.

Osim odgoja djeca na ovim igralištima razvijaju svoju motoričke i funkcionalne sposobnosti. Na području Brčko distrikta postoji pet vanjskih objekata koji se nalaze u prostorima predškolskih ustanova.

4.10.3 Sportski objekti za školsku djecu i omladinu

Postoje dvije vrste objekata za školsku djecu i omladinu:

- Sportski objekti u sastavu osnovnih i srednjih škola (sportske dvorane);
- Sportski objekti-otvorene sportske površine.

Većina osnovnih i srednjih škola posjeduje sportske dvorane i otvorene sportske objekte. Na području Brčko distrikta postoji ukupno 18 školskih sportskih dvorana i 16 otvorenih školskih sportskih igrališta...

4.10.4 Sportski objekti za klubove i rekreativaciju

U sportske objekte namijenjene klubovima i rekreativcima spadaju sve školske sportske dvorane, dvorana „Partizana“ gradska dvorana na Dubravama, otvorena školska igrališta, gradski stadion, gradski bazen i sva javna otvorena igrališta.

4.10.5 Sportski objekti napravljeni na javnim površinama-otvorene sportske površine

Ovo su objekti koji su napravljeni za korištenje djece i omladine i rekreativaca a koja su dostupna permanentno jer se nalaze na otvorenim prostorima ili parkovskim površinama.

4.10.6 Sportski objekti koji nedostaju na području Brčko distrikta

Analizirajući stanje i potrebe vezano za sportske objekte na području Brčko distrikta mislimo da su prioriteti u narednom razdoblju sljedeći:

- Izgradnja gradskog bazena sa izgradnjom mobilne kupole u cilju korištenja istog tokom cijele godine;
- Postavljanje tartan staze na gradskom stadionu u cilju stvaranja uvjeta za kvalitetan rad atletskog kluba i rekreacije građana;
- Izgradnja atletskog stadiona za potrebe atletskih klubova i rekreacije sporta za sve;
- Izgradnja moderne tartan podloge, biciklističke staze za rekreaciju, trenažni proces i gradsku šetnicu pored rijeke Save;
- Završetak tribine gradskog stadiona sa svačionicama i poslovnim prostorima;
- Izgradnja moderne šestostazne kuglane za rad kuglaškog kluba i rekreaciju građana;
- Nastaviti sa izgradnjom novih dječjih igrališta kao i vanjskih otvorenih sportskih objekata;
- Izgraditi trenažni i garderobni prostor za rad kajakaškog i ronilačkog kluba;
- Rekonstruirati i adaptirati jednu gradsku dvoranu za potrebe borilačkih sportova;
- Izgraditi projektu dokumentaciju za gradnju gradske sportske dvorane te pristupiti izgradnji iste.

Članom (39. i 40.), Zakona o sportu Brčko distrikta regulirani su samo uvjeti koje mora ispunjavati sportski objekt i djelomično način korištenja sportskih objekata. Potrebno je amadmanski intervenirati i Zakonom o sportu precizirati način gospodarenja i upravljanja za sve sportske objekte.

Gospodarenje podrazumijeva upravljanje, održavanje i korištenje sportskih objekata. Kako je sport živa materija koja permanentno svoje aktivnosti provodi na sportskim objektima Odjel za gospodarstveni razvoj, sport i kulturu Brčko distrikta treba tražiti optimalna rješenja upravljanja, održavanja i korištenja sportskih objekata ili jednostavno tražiti nove i najjeftinije modele gospodarenja objektima.

Treba razmišljati i o osnivanju **Javne ustanove „Sportski objekti Brčko distrikta“**.

Promjene u društvenom životu, gospodarskom sustavu i strukturi stanovništva, te nova uloga i nova zadaća Brčko distrikta i kao turističke destinacije zahtijeva znatno modernije infrastrukture kompletног prostora kao i moderniziranje postojeće mreže sportskih objekata i izgradnju novih objekata.

Zato je nužno postojeće starije objekte rekonstruirati i proširiti, odnosno oplemeniti njihove sadržaje u skladu sa utvrđenim potrebama te financijskim i prostornim mogućnostima. Isto tako paralelno pristupiti i planskoj izgradnji novih objekata.

4.10.7 Prijedlog mjera

Osmišljena politika razvoja materijalne osnove sporta nužno se mora temeljiti na jasno utvrđenim potrebama i planovima razvoja cjelokupne djelatnosti, tako da se predlažu samo one mjere koje će doprinijeti racionalnoj i funkcionalnoj izgradnji objekata, što svakako doprinosi i njihovom optimalnom korištenju i održavanju.

- Pripremiti kratkoročne i dugoročne planove ulaganja u sportsku infrastrukturu na osnovu analiziranog trenutnog stanja i uvrstiti ih u odgovarajuće prostorne planove Brčko distrikta;
- U izgradnji sportskih objekata treba poštovati već utvrđene prioritete i potrebe sporta;
- Sportske resurse koristiti na funkcionalan i planski način;
- Provesti novu kategorizaciju sportskih objekata u Brčko distriktu;

- Ustrojiti elektronsku bazu podataka o sportskoj infrastrukturi;
- Utvrditi normative za korištenje i održavanje sportskih objekata;
- Izgraditi modernu šestostaznu kuglanu za rad kuglaškog kluba i rekreaciju građana;
- Nastaviti sa izgradnjom novih dječjih igrališta kao i vanjskih sportskih terena;
- Jednu od postojećih školskih sportskih dvorana rekonstruirati i prilagoditi za treninge gimnastičkog kluba i ritmičko-sportske gimnastike;
- Jednu od postojećih školskih sportskih dvorana rekonstruirati i prilagoditi za treninge borilačkih sportova;
- Pristupiti izradi projektne dokumentacije za gradnju gradske sportske dvorane odgovarajućih dimenzija i pratećih objekata koji zadovoljavaju međunarodne standarde za odigravanje utakmica te izgraditi istu.

Nije sporno da Brčko distrikt ima mrežu raznovrsnih sportskih objekata svih veličina koji su uglavnom dostupni korisnicima za bavljenje sportom i rekreacijom. Sigurno je da mnogi od tih objekata više ne odgovaraju korisnicima ni prostorno, sadržajno a posebno svojom opremljenosti. Dakle treba pristupiti rekonstrukciji i dogradnji ovih objekata gdje nisu potrebna velika materijalna sredstva da bi se oni učinili komforним.

U sljedećem razdoblju bi prioritetno trebalo pristupiti sljedećim rekonstrukcijama i izgradnjii:

- Formirati centar za sportsku dijagnostiku u sklopu Zavoda za sport i medicinu sporta Brčko distrikta.

S obzirom na sve veći interes privatnog kapitala za ulaganje u izgradnju sportskih objekata, zašto su iskazale zanimanje i određene sportske organizacije, predlaže se da se osmisli sustav izgradnje sportskih objekata kroz Javno-privatno partnerstvo (sportski objekti poput natkrivenih plivačkih bazena, fitnessa, kuglaškog centra, moto centra i sl.).

Planska obnova sportske infrastrukture u Brčko distriktu jedini je pravi način da se postigne optimalna iskoristenost objekata i da se troškovi njihove izgradnje i korištenja svedu na pravu mjeru, a oni dobro uklope u gradsku sredinu. Kako se sve to provodi u skladu sa razvojem infrastrukture na širem području, to jest na razini komplettnog prostora Brčko distrikta, rekonstrukcija starih i planiranje izgradnje novih sportskih objekata dobivaju novo značenje i važnost.

4.11 Amaterski sport

4.11.1 Razvojni programi

4.11.1.1 Sportska obuka

Program sportske obuke djece je u funkciji selekcije obavljanja djelatnosti sportskih klubova, kao osnovnih nositelja sporta u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine. Sportska obuka djece bi trebao biti cjelovit program Sportskog saveza Brčko distrikta koji mora biti ugrađen u svaki klub i biti u sponi sa osnovnim školama.

Programi uvođenja djece u sport pri osnovnim školama moraju imati potporu djelatnosti osnovnog školstva i djelatnosti sporta. Obje djelatnosti svojim zakonskim i podzakonskim aktima definiraju ovu sportsku aktivnost učenika.

4.11.1.1.1 Zadaci i propisi

Zadaci sustava sportske obuke djece ostvaruju se trenažnim planovima i programima rada, metodskim razradama nastavnog trenažnog rada, prostornim uvjetima, rekvizitima i opremom, radom stručnog kadra, natjecanjima te valorizacijom i nadzorom nad stručnim radom.

Sukladno svrsi, ciljevima i zadacima sportske obuke djece, program sportske obuke obuhvaća u svakom sportu djecu mlađu od natjecateljskih kategorija najmlađih sportaša.

Djelatnost sportske obuke djece u Brčko distriktu mora biti uređena kriterijima, odlukama te operativnim planovima i programima sportske obuke za pojedine sportove po klubovima i programom javnih potreba sporta Brčko distrikta.

Sportsku obuku djece prati stalna komisija od pet članova za provođenje kontrole realizacije programa javnih potreba u sportu Brčko distrikta (koju imenuje Sportski savez Brčko distrikta), koji predlažu mјere poboljšanja, ali obavljaju i stručno koordinacijske poslove na prijedlog svojih članica.

4.11.1.1.2 Sadržaj

Sadržaj programa djelatnosti sportske obuke čini redovita tjedna obuka u Univerzalnoj sportskoj školi, te obuka u početnim i naprednim odjeljenjima usmjerenih sportskih škola, uz dodatni rad s izabranim polaznicima iz naprednih odjeljenja.

Sportska obuka se provodi prema utvrđenim nastavnim planovima i programima. Odjeljenja usmjerene sportske obuke u svim sportovima pod nadzorom su sportskih klubova.

4.11.1.1.3 Univerzalna sportska škola

Program Univerzalne sportske škole namijenjen je djeci od 5-6 do 9 godina starosti, a provodi se dva do tri puta tjedno kroz univerzalnu sportsku aktivnost. Ovakav vid aktivnosti omogućuje djeci višestrani psihosomatski razvoj s posebnim naglaskom na razvoj koordinacijskih sposobnosti (kao temeljnih sposobnosti) na koje se nadograđuju ostale motoričke sposobnosti (brzina, snaga, ravnoteža, preciznost, fleksibilnost, izdržljivost) i motoričkog učenja (stjecanja novih motoričkih znanja) tokom prilagođavanja na različite sportske forme.

Mnogi misle da će djeca svoju motoriku razviti samu od sebe. Međutim, široki i sveobuhvatni motorički razvoj djeteta moguće je ostvariti jedino kroz prikladne i stručno vođene programe prilagođene pojedinim senzibilnim fazama razvoja djeteta. Pravilnim tjelesnim vježbanjem se upravo u najmlađoj dobi može najviše utjecati na pojedine motoričke i funkcionalne sposobnosti, bez obzira što su one genetski već u dobroj mjeri određene.

Univerzalna sportska škola predstavlja prvi kontakt djeteta s organiziranim tjelesnim vježbanjem. Upravo taj početak i prvi dojam „bavljenja“ sportom u mnogo čemu odlučuje o tome hoće li dijete zavoljeti sport, uključiti se u proces sportske pripreme i razvijati svoj potencijal.

Upravo zbog toga program Univerzalnih sportskih škola se mora izvoditi u adekvatnim materijalnim uvjetima i stručnim radom koji će djecu motivirati da zavole sport, odnosno tjelesno vježbanje.

Univerzalna sportska škola ima zadatak usmjeravanja i selekcioniranja onih najboljih i najperspektivnijih te ih, ukoliko za to pokažu interes, usmjeriti ka ozbilnjijem bavljenju određenim sportom. Djeca u Univerzalnoj sportskoj školi stječu prva iskustva o tome koliko su spretna, brza i snažna u odnosu na svoje vršnjake, te se upoznaju s temeljnim elementima raznih sportova. Susreću se prvi puta s osjećanjem uspjeha ili neuspjeha i frustracijom koju izaziva poraz ili napor vježbanja, te dobivaju priliku pokazati i razvijati svoje sposobnosti. To mora iskoristiti nastavnik te uz pomoć određenih testova i postupaka prepoznati djetetovu nadarenost i predložiti mu uključivanje u specijalizirani sportski program koji se provodi ili kroz usmjerenu sportsku školu ili kroz sportski klub.

Univerzalna sportska škola se provodi u školskim sportskim objektima. Po mogućnosti radi se u grupama od 15 do 20 djece u mješovitim ili odvojenim grupama. Analizom stanja školskih sportskih objekata te broja djece koja pripadaju pojedinim školama, Univerzalna sportska škola bi se mogla provoditi u pet osnovnih škola Brčko distrikta. Djeca iz područnih škola uključivala bi se u program u školama koje provode te programe. U program bi moglo biti uključeno oko 300 djece nižih razreda osnovnih škola.

4.11.1.4 Usmjerena sportska škola

Usmjerena sportska škola namijenjena je djeci od 10 do 12 godina, a provodi se tri do četiri puta tjedno po sat vremena. Započinje s uvođenjem djece u izabrani sport, a kasnije i u trenažni proces tog sporta. Treninzi se organiziraju u obliku skupnog i individualnog rada. Individualni rad je usmjeren prema pojedincu i razvija pojedine psihomotoričke sposobnosti.

Skupni rad organizira se sa svim polaznicima, a utječe na razvoj rada u grupi, načela pomaganja i ulaganja zajedničkih napora za postizanje postavljenog cilja. Izbor sporta u pravilu je usko vezan uz školski sportski objekt u kojem će se odvijati program usmjerene sportske škole. Ovisno o veličini i opremljenosti tog objekta te interesu sporta Brčko distrikta škola će u suradnji sa sportskim savezom Brčko distrikta donijeti odluku o vrsti sporta koji će se prakticirati u usmjerenoj sportskoj školi. Pojedina škola može program usmjerenih sportskih škola provoditi u najviše dva sporta.

Predispozicije djece su vrlo različite, isto kao i njihov interes za pojedini sport, te je normalno da se određen broj djece neće odlučiti za trenažni proces u sportu koji je izabran u njihovoј školi. Takvu djecu treba usmjeravati i dopustiti im pohađanje usmjerene sportske škole u bilo kojoj drugoj školi koja taj sport prakticira.

Baviti se sportom a ne natjecati se je pomalo i besmisleno. Zbog toga se moraju organizirati natjecanja istorodnih usmjerenih sportskih škola. Natjecanje će organizirati i voditi strukovni savezi pojedinog sporta u Brčko distriktu. Sistem natjecanja će biti ovisan o broju usmjerenih sportskih škola, ali je pritom vrlo bitno da djeca imaju kontinuirana natjecanja i to barem jednom mjesečno.

4.11.1.5 Financiranje

Finansijska sredstva za rad sportskih škola osiguravaju se iz budžeta Brčko distrikta u okviru javnog interesa u sportu.

Uvrštenjem u mrežu sportske obuke djece osigurava se financiranje rada stručnih voditelja obuke tokom školske godine od 35 tjedana po 2-3 sata tjedno za odjeljenja na lokacijama osnovnih škola, sve kroz ugovor o djelu.

Korištenje objekata osnovnih škola za rad odjeljenja sportskih škola osigurava se u djelatnosti školstva. U predstojećem razdoblju sportski klubovi kao osnovni nositelji razvoja sporta u Brčko distriktu moraju pojačati svoju djelatnost i još većom brigom o sportskoj obuci djece i njihovoj sportskoj aktivnosti, dok Sportski savez Brčko distrikta sukladno svojim nadležnostima prati ostvarenje programa sportske obuke djece pri sportskim klubovima.

4.11.1.6 Prijedlog mjera

- Sportski savez Brčko distrikta organizirat će Univerzalne sportske škole i pratit će sukladno svojim ovlastima ostvarivanje programa Univerzalnih sportskih škola;
- Sportski klubovi će preuzeti neposrednu organizaciju kada je riječ o provedbi sportske obuke djece u usmjerenim sportskim školama;
- Sportski savez Brčko distrikta pratit će u skladu sa svojim ovlastima ostvarivanje programa sportske obuke djece pri sportskim klubovima kako bi se stalno poboljšavala njezina kvaliteta;
- U osnovnim školama s izrazito povoljnim kadrovskim i prostornim uvjetima organizirat će se Univerzalne sportske škole;
- Uspostavit će se neposredna suradnja između osnovnih škola i sportskih klubova u cilju organiziranja usmjerenih sportskih škola;
- Sportsku obuku u Univerzalnim sportskim školama provoditi će isključivo profesori i masteri iz oblasti Tjelesnog odgoja i sporta;
- Sportsku obuku u usmjerenim školama sporta provoditi će samo kvalificirani stručni kadrovi koji imaju završenu visoku trenersku školu i odgovarajuću licencu sportskih saveza.

4.11.2 Perspektivni sportaši

Kada govorimo o programu brige o perspektivnim sportašima zapravo govorimo o jednom od četiri osnovna programska cilja programa i projekata od javnog interesa u amaterskom sportu Brčko distrikta, a to je ulaganje u razvoj mladih sportaša radi stvaranja široke kvalitetne osnove kao uvjeta daljnog napretka i očuvanja dostignute razine kvaliteta vrhunskog i amaterskog sporta u Brčko distriktu.

Program perspektivnih sportaša provodi se kroz programe javnog interesa u amaterskom sportu Brčko distrikta i potrebno ga je kontinuirano provoditi kako bi se sportaši pravovremeno prepoznali kao perspektivni, te na osnovu toga bili financirani iz tog programa.

4.11.2.1 Realizacija programa

Sportski savez Brčko distrikta svake godine pred izradu programa javnih potreba u sportu za predstojeću godinu upućuje zahtjev članicama u kojem traži popis prespektivnih sportaša (do 18 godina starosti), njihovih najznačajnijih rezultata u protekloj godini, te programe rada za sljedeću godinu. Na temelju tih prijedloga, a u odnosu na proračunske mogućnosti Odjeljenje/odjel za

gospodarski razvitak, sport i kulturu detektira najkvalitetnije sportaše te formira listu perspektivnih sportaša, odnosno konačni program perspektivnih sportaša.

Način realizacije programa odvija se ovisno o konkretnim zahtjevima kluba čiji je perspektivni sportaš član, te matičnog saveza u koje se navodi opis programa i specifikacija troškova. Drugim riječima, sredstva namijenjena prespektivnim sportašima doznačuju se klubovima u vidu stipendije namjenski za konkretne programe koje sportaš provodi u toku godine.

4.11.2.2 Prijedlog mjera

- Edukacija i zapošljavanje stručno osposobljenih i visoko obrazovanih trenera u radu sa talentiranim-perspektivnim sportašima temeljni je preduvjet da talentirano dijete ostane u sportu, te da u fazi najsenzibilnijeg motoričkog razvoja provodi primjereni sportski program. S tim u vezi, potrebna je kvalitetna izrada dvogodišnjih i četverogodišnjih programa treninga, priprema i nastupa;
- Uvesti stipendije talentiranim-perspektivnim sportašima;
- Ostvariti bolju povezanost i suradnju s Olimpijskim komitetom BiH, koji također treba da prati najdarovitije mlade sportaše od njihovog prepoznavanja, nadarenosti, pa sve do seniorskog/olimpijskog programa.

4.11.3 Zdravstvena briga o sportašima

Sport i zdravlje su uobičajeno dva povezana pojma jer je teško, s jedne strane, zamisliti da se sportom bavi neko ko nije zdrav, a s druge je uvriježeno mišljenje da bavljenje sportom čuva i unapređuje zdravlje. No navedeni stavovi imaju svoja ograničenja koja posebno dolaze do izražaja ako se sport u cjelini podjeli na natjecateljski, rekreacijski i rehabilitacijski.

Istina je da natjecateljski sport, u kojem treninzi natjecanja zahtijevaju izuzetne psihičke i fizičke napore, predstavlja nadprosječan zdravstveni, funkcionalni, motorički i psihički status. S obzirom na to, nužno je provesti postupke radi otkrivanja mogućih zdravstvenih kontraindikacija, a preventivna sportsko-medicinska znanost i struka imaju nezaobilaznu ulogu.

Zato sportska medicina zauzima posebno mjesto i ulogu u procesu treninga i natjecanja. Osim brige o zaštiti zdravlja, sportska medicina praćenjem funkcionalnog statusa sportaša nalazi svoje mjesto i u planiranju, programiranju i kontroli trenažnih učinaka. Posebno treba voditi brigu o higijensko-epidemiološkim uvjetima te općoj i specifičnoj prehrani sportaša.

Sve je veći broj osoba srednje i starije dobi koje se uključuju u sportsko rekreacijske aktivnosti. Budući da je razvojni proces narušavanja zdravlja i pojavljivanja brojnih bolesti, posebno kroničnih-degenerativnih, subjektivno neprimjetljiv, posebno je važno objektivno medicinski utvrditi zdravstveno stanje potencijalnih i aktualnih sportaša-sudionika u sportskoj rekreaciji. To se posebno odnosi na tzv. prividno zdrave osobe koje se uključuju u aktivnosti nekontroliranog opterećenja kao što su npr. nogomet, basket, tenis i sl.

4.11.3.1 Stanje

Prema Zakonu o sportu iz 2011. godine (članom 33.), propisano je da sportaš mora obavezno obaviti zdravstveni pregled i da na sportskim natjecanjima mogu učestvovati samo lica za koje je utvrđena opća i posebna zdravstvena sposobnost u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Također je istim članom (stav 2.), predviđeno obavljanje zdravstvenih pregleda

sportaša, način vođenja evidencije i medicinske dokumentacije koja se mora provoditi u skladu sa propisima. Međutim, pravilnik koji bi trebao regulirati što sve sportski pregled treba sadržavati, te postupak licenciranja, nije do danas donesen.

Iz tog razloga bi trebalo pokrenuti aktivnosti da Zavod za javno zdravstvo Brčko distrikta definira ovu problematiku i na određen način omogući sportašima zdravstveni pregled na način kako je to moguće realizirati (kroz službu za školsku medicinu, medicinu rada ili posebno formiranu sportsku medicinu).

4.11.3.2 Prijedlog mjera

- Poticanje sportsko-medicinske djelatnosti u skladu sa Zakonom o sportu;
- Osnovati Zavod za sport i medicinu sporta Brčko distrikta;
- U petogodišnjem razdoblju osnovati sportsku ambulantu Brčko distrikta;
- Organizirati testiranja funkcionalnih sposobnosti perspektivnih sportaša;
- Organizirati edukaciju o prevenciji od ozljeda;
- Organizirati edukaciju o prehrani sportaša.

Sasvim je razumljivo da organizacija i provođenje preventivne zdravstvene zaštite sportaša (jer o njoj je prvenstveno riječ), zahtijeva određena materijalna sredstva i opremu i da ih je stoga nužno predvidjeti i osigurati.

4.11.4 Velike sportske priredbe

Sportske priredbe su događaji koji značajno doprinose afirmaciji Brčko distrikta, afirmaciji i popularizaciji sporta u Brčko distriktu. Podrazumijeva se da su priredbe Međunarodnog ili nacionalnog karaktera, a dijele se na velike Međunarodne, tradicionalne i prigodne manifestacije. Velike Međunarodne sportske priredbe utvrđuju se kalendarom nadležnih Međunarodnih sportskih organizacija.

Velike tradicionalne sportske priredbe su događaji u kalendaru nadležne Međunarodne i nacionalne sportske federacije čije manje međunarodno značenje kompenzira njihova tradicija i značaj za Brčko distrikt. Prigodne sportske priredbe su sportska natjecanja organizirana u povodu neke obljetnice ili događaja, a koje svojim sportskim značenjem zaslužuju takav značaj.

Ciljevi sportskih priredbi moraju biti u skladu s osnovnim programskim ciljevima programa Javnih potreba u sportu Brčko distrikta. Sportske priredbe omogućuju sportašima Brčko distrikta da stječu vrijedna Međunarodna natjecateljska iskustva.

To se odnosi jednako na sportaše seniore, kao i na sportaše mlađih dobnih kategorija kojima su sportske priredbe najčešće i prvo međunarodno natjecateljsko iskustvo. Nadalje sve to zajedno ima i snažan afirmativni učinak. Značajno uključivanje novih članova u pojedine sportske klubove gotovo redovito se bilježi nakon uspješno održanih sportskih priredbi u tom sportu. Osim sportske priredbe ovakvog karaktera ujedno su i dio kulturne i turističke ponude Brčko distrikta.+

4.11.4.1 Financiranje sportskih priredbi

Sportske priredbe organiziraju se u skladu s pravilima koja određuje nacionalni Sportski savez. Nacionalni sportski savez može povjeriti vođenje natjecanja nekoj udruzi ili granskom sportskom savezu Brčko distrikta. Za organizaciju velikih međunarodnih sportskih priredbi (svjetska, evropska, balkanska, regionalna prvenstva) potrebna je suglasnost na državnom nivou. Prije kandidature međunarodnoj sportskoj asocijaciji, organizatori priredbe koja će se održati u Brčko distriktu i sufinancirati novcem iz budžeta Distrikta dužni su zatražiti suglasnost Vlade Brčko distrikta. Prijedlog velikih sportskih priredbi, dakle, daju klubovi a Sportski savez Brčko distrikta ih prikuplja i usklađuje s programskim mogućnostima te izrađuje konačni program sportskih priredbi vezanih za Brčko distrikrt.

Svaki prijedlog za uvrštenje u program priredbi mora biti obrazložen:

- Elaboratom o sportskoj opravdanosti priredbe s predloženim planom prihoda i rashoda kojim organizator jamči vlastiti prihod od 50%;
- Referencama nositelja organizacije (klub ili organizacijski odbor) u smislu jamstva uspješne pripreme i provedbe priredbe;
- Značenjem priredbe u smislu rezultatskog napredovanja sportaša Brčko distrikta (stjecanje bodova, ostvarivanje normi, kvalifikacije i sl.).

4.11.4.2. Primjer *Programa sportskih priredbi* Brčko distrikta za 2019.

	NAZIV PRIREDBE	ORGANIZATOR
1.	Međunarodna Vidovdanska atletska trka	Atletski klub „Brčko“
2.	Brčko open – Međunarodni teniski turnir	Teniski klub „Prohema“ Brčko
3.	Savski cvijet – Međunarodno takmičenje u borilačkim sportovima	Kbv „Jedinstvo“ Brčko
4.	Bajramski međunarodni malonogometni turnir	Nogometni savez Brčko distrikta
5.	Vidovdanski malonogometni turnir	KMF „Zdravlje“ Brčko
5.	Otvoreni turnir Brčko distrikta u stolnom tenisu	Stolnoteniski klub „Brka 2007“

4.11.4.3 Ocjena stanja s prijedlogom mјera

- Dosadašnje ulaganje u sportske priredbe važne za Brčko distrikt značajno su afirmirale neke sportove (odbojka, atletika, borilački sportovi, kajak-kanu, košarka i dr.) ali i cjelokupni sport. Zahvaljujući sudjelovanju određenog broja domaćih sportaša, što je obaveza a jedna od prednosti organizatora priredbe mnogi su sportaši iz Brčko distrikta stekli značajnu afirmaciju. Ipak, novac koji je uložen u neke sportove nije ekvivalentan broju kategoriziranih sportaša u tim klubovima.
- Dok neke priredbe iz godine u godinu okupljaju sve više kvalitetnih sportaša iz više zemalja na drugima se može uočiti pad kvaliteta rezultata sportaša Brčko distrikta i same organizacije, a i

sve manje posjećenosti. Imajući to na umu, novac koji se godinama ulaže u programe sportskih priredbi u nekim sportovima mogao bi se kvalitetnije uložiti u neke druge programe tog sporta (edukaciju i stručni rad visoko obrazovanih trenera i sl.). Sportske priredbe, dakle, trebale bi biti cjelokupne i dugoročne strategije nekog sporta.

- Jedan od osnovnih nedostataka u dosadašnjoj organizaciji sportskih priredbi jeste nedovoljna medijska prisutnost. Samo mali broj priredbi prati televizija i to fragmentarno. Televizija bi mogla znatno pomoći sportu Brčko distrikta kroz veće zanimanje mogućih sponzora, animiranje gledatelja, približavanje sporta građanima i sl.
- Izgradnjom sportskih objekata i propratne infrastrukture moglo bi se održati i vrlo značajne sportske priredbe. Treba imati na umu da se održavanjem nekih sportskih priredbi može dobro i zaraditi (kotizacije, tv-prava, sponzori i sl.), a tako se otvara mogućnost priliva novca u određeni sport. Dobro organizirane međunarodne sportske priredbe imaju i gospodarski učinak (sudionici i gosti iz inozemstva) te znatno doprinose rastu ugleda Brčko distrikta kao kulturnog i turističkog središta u ovom dijelu evrope.
- Sportske priredbe od značaja za Brčko distrikt spadaju u reprezentativni program sporta zato je školovanje i stručno usavršavanje kadrova za organizaciju i provedbu sportskih priredbi, jedan od načina da se poboljša omjer uloženog novca i uspješnost same organizacije.

4.11.5 Kategorizacija klubova i sportova Brčko distrikta

Problematika financiranja sportskih klubova od strane Vlade Brčko distrikta aktualizirana je posebno u uvjetima trenutne privredne recesije. Složenost ovog problema multiplicira se s obzirom na veliki broj različitih sportova i klubova. Nameće se stoga potreba za objektivnim tretiranjem ove problematike i potreba kategorizacije sporta u Brčko distriktu da bi se omogućilo što kvalitetnije financiranje sportskih klubova.

Posebno su aktualna dva pitanja, i to:

- Na koji način treba ulagati u sportske klubove da bi oni ostvarili svoju svrhu?
- Koje programe u kojim klubovima i u kojoj mjeri sufinancirati da bi se postiglo što masovnije uključivanje mladih u sport i njihovo bavljenje sportom na što kvalitetnijoj razini.

Razvrstavanje klubova za sufinanciranje bi trebalo biti na osnovu sljedećih kriterija:

- Olimpijski status sporta;
- Status sporta u Brčko distriktu (tradicija sporta, masovnost sporta, dosadašnji rezultati);
- Troškovi takmičenja;
- Masovnost članstva klubova (broj registriranih takmičara, broj uzrasnih takmičarskih kategorija);
- Kvaliteta rezultata (Kvaliteta rezultata na domaćim i međunarodnim natjecanjima).

Na posljednji kriterij (Kvaliteta rezultata) obično otpada 40% ukupnih bodova pa se on detaljnije razrađuje u odnosu na podkriterije masovnosti sporta u zemlji i svijetu te složenosti sistema natjecanja. Na temelju kriterija moguće je relativno objektivno vrednovati izvrsnost pojedinog sportskog kluba i definirati njegovu poziciju za financiranje unutar Brčko distrikta.

4.11.5.1 Kategorije za rangiranje klubova

U pogledu finaciranja i sufinanciranja programa i projektata sportskih klubova s pojedinih planskih pozicija, bitno je podijeliti sportske programe prema kriteriju kvalitete, odnosno podijeliti sportske programe u kvalitetne razrede. Unutar te podjеле razlikovat će se vrhunski sportski rezultat od amaterskog sportskog rezultata ili sporta entitetske, međuzupanijske, regionalne ili gradske razine.

Na temelju ranga natjecanja klubovi se dijele na šest razreda:

Tabela: Razredi sportova

A kategorija	Međunarodna olimpijski sport razina	VRHUNSKI SPORTSKI REZULTAT: Mediteranske igre, evropska i svjetska-prvenstva, Olimpijske igre.
B kategorija	Međunarodna neolimpijski sport razina	VRHUNSKI SPORTSKI REZULTAT: Mediteranske igre, evropska i svjetska-prvenstva.
C kategorija	Sport nacionalne razine-Balkanske razine, sportski kupovi	AMATERSKI SPORTSKI REZULTAT: Nacionalna razina-Balkanske igre, Svjetski i Evropski kupovi
D kategorija	Sport Entitetske razine	AMATERSKI SPORTSKI REZULTAT:
E kategorija	Sport županijske-kantonalne razine	Rezultat entitetske, županijske/kantonalne i gradske razine
F kategorija	Sport gradske razine	

4.11.5.2 Kriteriji za rangiranje sportova

Uvažavajući jednaku važnost sportova, barem s aspekta onih koji se njime bave Sportski savez Brčko distrikta mora nastojati da bez razlike pristupi programima klubova i sportova, te na osnovu toga izrađuje program javnih potreba u sportu Brčko distrikta. Ipak, veliki broj sportova, koji se manje ili više u značajnoj mjeri nalaze u programu, nisu u jednakoj poziciji.

Materijalni uvjeti, tradicija, klimatske osobitosti Brčko distrikta, afirmiteći građana, interes tržišta i sl. tek su neki od faktora različite razvijenosti određenih sportova, što je jedan od temeljnih uvjeta rangiranja sportova.

Tako i podjela sportova, odnosno tablica statusa sportova u programu ne proizlazi iz poimanja sportova na vrijedne i manje vrijedne (svaki sport je najvrjedniji za onoga ko se njime bavi), već iz realnih potreba za objektivnim praćenjem razvoja sporta, kako u Brčko distriktu, tako i na nacionalnom planu.

Osnovni kriteriji za rangiranje sportova u Brčko distriktu su:

- Olimpijski status sporta (priznati od Olimpijskog komiteta ili pridruženi član Olimpijskog komiteta - IOC/GASF);
- Razvijenost sporta (razvijenost sporta u Brčko distriktu, na nacionalnom nivou i u svijetu);
- Sportski kvaliteta koji se odnosi na (broj kategoriziranih sportaša, rezultate u prethodnoj godini i organiziranost nacionalnog prvenstva);
- Tradicija i popularnost sporta na području Brčko distrikta;

4.11.5.3 Prijedlog mјera

- Usvojiti novi Zakon o sportu u skladu sa Strategijom sport Brčko distrikta;
- Donijeti pravilnik o granama sporta Brčko distrikta;
- Donijeti pravilnik o kategorizaciji sporta Brčko distrikta;
- Donijeti pravilnik o kategorizaciji vrhunskih sportaša Brčko distrikta;
- Donijeti pravilnik o stipendiranju vrhunskog rezultata sportaša Brčko distrikta;
- Donijeti pravilnik o uslovima za obavljanje sportske djelatnosti.

4.12 Zavod za sport i medicinu sporta Brčko distrikta BiH

Važnost osnivanja ustanove Zavoda za sport i medicinu sporta ogleda se iz više aspekata značaja ovakve isntitucije. Prije svega Zakonom o sportu Brčko distrikta BiH po Članu (3). distrikt je preuzeo obavezu sportskog napredovanja i usavršavanja, zatim Članom 46. istog zakona o stručnom usavršavanju i sposobljavanju u sportu, te Članom 27. i Članom 33. Zdravstvene zaštite sportaša, za koje bi nadležnost preuzeo Zavod za sport i medicinu sporta Brčko distrikta BiH.

Zavod za sport i medicinu sporta osnovao bi se u cilju unapređenja stručnog rada u organizacijama u oblasti sporta, i stručnog praćenja stanja u oblasti sporta, te brige o zdravstvenom statusu sportaša Brčko distrikta.

Djelatnosti Zavoda obuhvatale bi:

- Stručno savjetodavnu pomoć sportašima, stručnim kadrovima i organizacijama u oblasti sporta od interesa za Brčko distrikt BiH;
- Periodičnog praćenja stanja tjelesnih sposobnosti djece, mladih i odraslih na teritoriju distrikta;
- Kontrolu treniranosti sportaša koji su od interesa za distrikt;
- Unapređenje školskog sporta u distriktu;

- Pripremu analitičke dokumentacije za planiranje i programiranje aktivnosti u oblasti sporta u distriktu i valorizaciju efekata preduzetih aktivnosti;
 - Ostvarivanje međunarodne stručne suradnje na pitanjima koja su vezana za djelatnost Zavoda;
 - Osvarivanje suradnje i konsultacija sa zainteresiranim vladinim i nevladinim organizacijama i organima u oblasti sporta na pitanjima koja su vezana za unapređenje stručnog rada i povećanja obuhvaćanja bavljenja građana sportom;
 - Organiziranje obrazovnih i drugih aktivnosti i kampanja vezanih za unapređenje stručnog rada i povećanje obuhvata bavljenja sportom u distriktu (uključujući i aktivnosti na sportskom usmjeravanju djece);
 - Organiziranje savjetovanja, seminara, okruglih stolova i izdavanje stručnih publikacija o pitanjima vezanim za djelatnost Zavoda;
 - informacijska-dokumentacijska djelatnost i vođenje evidencija iz oblasti sporta od značaja za distrikt;
 - Praćenje i prikupljanje informacija u vezi sa mjerama koje se u Bosni i Hercegovini i drugim zemljama preduzimaju u cilju unapređenja stručnog rada u sportu i povećanja obuhvata bavljenja građana sportom;
 - Ospozobljavanje i usavršavanje sportskih stručnjaka i stručnjaka u oblasti sporta;
 - Naučno-istraživačku djelatnost u oblasti sporta;
 - Selekciju sportaša;
 - Unapređenje rada sa mladim talentima kroz kampove i škole treninga;
 - Učešće u radu stručnih tijela, reprezentativnih selekcija, sportskih i granskih saveza;
 - Nadzor nad stručnim radom u oblasti sporta u okviru Brčko distrikta BiH;
 - Usluge u oblasti rekreativnog sporta (izrada planova i programa rada za sprovođenje sportsko-rekreacijskih aktivnosti);
- Zdravstvenih pregleda sportaša;
- Zdravstvene rehabilitacije sportaša, i dr...

4.13 Očekivani ciljevi

Usvajanje strategije razvoja sporta u Brčko distriktu za razdoblje od 2022.-2027. godine je zakonska obaveza i akutna potreba sportske djelatnosti. Ovom strategijom se stvaraju realne osnove da Brčko distrikt postane grad s više vrhunskih sportskih dostignuća, sa znatno bogatijom i komforntijom infrastrukturom u kojoj će sport biti dostupan svima, a naročito djeci, mladeži i ženama i gdje će se njegovati sportski talenti.

Strategija definira sljedeće ciljeve:

- Strateškim promišljanjem unaprijediti kvalitetu rada u sportu Brčko distrikta;

- Povećati broj aktivnih sudionika u sportu i rekreaciji Brčko distrikta;
- Jačanje i snaženje klubova značajnih za razvoj sporta u Brčko distriktu;
- Poboljšati uvjete za rad i pripremu sportaša u kolektivnim sportovima uz veću odgovornost klupske uprave radi postizanja kvalitetnijih rezultata;
- Unaprijediti sportski kvaliteta u individualnim sportovima;
- Odgovarajućim sportskim programima i prilagođenom sportskom infrastrukturom omogućiti što većem broju osoba s invaliditetom da se organizirano bavi sportom i rekreacijom;
- Povećati broj aktivnih sudionika u programima sportske rekreacije (sport za sve), poticati unapređenje zdrave prehrane i provođenje redovite tjelesne aktivnosti kao sastavnog dijela svakodnevnog života;
- Organizacijom sportskih priredbi promicati ugled Brčko distrikta i tako znatno pridonositi turističkoj ponudi Brčko distrikta, a nastupima većeg broja sportaša na tim manifestacijama i natjecanjima poticati omladinu da se bavi sportom te razvijati sportsku kulturu gledaoca;
- Učinkovitije organizirati sportske sadržaje za djecu i omladinu, posebno kroz programe školskih sportskih društava i klubova i sportsku obuku;
- Posvetiti veću brigu stručnom radu, školovanju stručnih kadrova, te zapošljavanju novih stručno obrazovanih trenera u vodeće klubove Brčko distrikta;
- Posvetiti posebnu pažnju postojećim gradskim sportskim objektima i poticati racionalnu izgradnju novih sportskih objekata prema načelu “Više vježbališta-manje gledališta“ te omogućavanje sustavne izgradnje sportskih objekata javno-privatnim partnerstvom;
- Podsticati bolju suradnju između zdravstvenih, obrazovnih i sportskih sektora kako bi se definirale i primijenile smislene strategije za smanjenje prekomjerne težine i drugih zdravstvenih problema;
- Poduprijeti mrežu anti-doping kontrole;
- Poduprijeti volontiranje u sportu;
- Povećati transparentnost kretanja novca vezano za transfere;
- Podsticati masovnost ženskog sporta kroz maksimalno poštovanje spolne ravnopravnosti;
- Jačanje uloge medija i javnih glasila u promociji bavljenja sportom i rekreacijom;
- Ustanoviti sistematsko praćenje razvoja sporta ustanovljenjem informatičke baze podataka;
- Brendiranje sporta Brčko distrikta.

5. NOMENKLATURA SPORTOVA I SPORTSKIH GRANA

Nomenklaturom sportova i grana sporta u BiH (u daljem tekstu: Nomenklatura) utvrđuje se način organiziranja sporta i organizacije sportskih saveza u BiH.

Pojedini izrazi u ovoj Nomenklaturi imaju sljedeće značenje:

- (1) Sport je kategorija sportske aktivnosti sa jasno definiranim pravilima i sistemom takmičenja.
- (2) Grana sporta je potkategorija sporta sa manjim ili većim odstupanjima od pravila i sistema takmičenja.
- (3) Nacionalni sportski savez je udruženje sportskih organizacija, sportskih stručnjaka i stručnjaka u sportu, u određenom sportu, koji provodi pravila i sistem takmičenja međunarodne sportske federacije.

(4) Olimpijski komitet Bosne i Hercegovine (OKBIH) je krovna sportska organizacija Bosne i Hercegovine.

(5) Međunarodna sportska federacija je međunarodno udruženje koje okuplja, koordinira i upravlja radom, te definira pravila i sistem takmičenja nacionalnih sportskih saveza u određenom sportu.

(6) Međunarodni olimpijski komitet (International Olympic Committee) je međunarodna nevladina neprofitabilna organizacija koja je začetnik olimpijskog pokreta i okuplja nacionalne olimpijske komitete.

(7) Generalna asocijacija internacionalnih sportskih federacija (General Association of International Sports Federations) okuplja međunarodne olimpijske i neolimpijske sportske federacije i asocijacije sa ciljem promoviranja, unapređenja i popularizacije sporta u svijetu.

Razdoblje važenja nomenklature:

(1) Nomenklatura se donosi na razdoblje od četiri godine.

(2) Sportovi i grane sporta koje nisu obuhvaćene ovom nomenklaturom, biće uzete u razmatranje na zahtjev ovlaštenog predstavnika nove sporta ili grane sporta.

R. B.	SPORT	GRANA SPORTA	NACIONALNI SPORTSKI SAVEZ /ČLANSTVO OKBIH	MEĐUNARODNA FEDERACIJA	PRIZNATI OD IOC-a, ČLANOVI GAISF-a
1.	AIKIDO	-aikido -realni aikido -tradicionalni aikido	Savez aikida i realnog aikida BiH	IAAF	GAISF
2.	ATLETIKA		Atletski savez BiH/OKBIH	IAF	IOC/GAISF
3.	AKROBATSKI ROCK'N'ROLL	-	-	WRRC/IDSF	IOC/GAISF
4.	AMERIČKI NOGOMET	-	-	IFAF	IOC/GAISF
5.	AUTOMOBILIZAM	-auto utrke -kružne i brdske auto utrke -auto rally i orijentacijski raly -formula 1,2,3 -karting autoslalom -terenska vozila	Sportski auto-moto savez BiH	FIA	IOC/GAISF
6.	BADMINTON	-	Badminton savez BiH/OKBIH	IBF	IOC/GAISF
7.	BASEBALL	-	-	IBAF	IOC/GAISF
8.	BICIKLIZAM	-	Biciklistički savez BiH/OKBIH	UCI	IOC/GAISF
9.	BIATLON	-	-	IBU	IOC/GAISF
10.	BOĆANJE	-	Boćarski savez	CMSB	IOC/GAISF

			BiH/OKBIH		
11.	BOB	-	Bob savez BiH/OKBIH	FIBT	IOC/GAISF
12.	BOĆANJE	-	Boćarski savez BiH/OKBIH	CMSB	IOC/GAISF
13.	BODY BUILDING I FITNES	-bodybuilding -fitness za žene i muškarce -body fitness za žene (fitness figure) - klasični bodybuilding za muške	Body building savez BiH	IFBB	IOC/GAISF
14.	BOKS	-	Bokserski savez BiH/OKBIH	AIBA	IOC/GAISF
15.	BRIDŽ	-	-	WBF	IOC/GAISF
16.	CHEERLEADING	-	Cheerleading savez BiH/OKBIH	ICU	IOC/GAISF
17.	DALJINSKO PLIVANJE	-	-	FINA	IOC/GAISF
18.	DIZANJE UTEGA	-	Savez dizača tegova BiH/ OKBIH	IWF	IOC/GAISF
19.	GALOPSKI SPORT	-	-	IFH	-
20.	GIMNASTIKA	-sportska gimnastika -ritmička gimnastika -sportska akrobatika -sportska aerobika -trampolining	Gimnastički savez BiH/OKBIG	FIG	IOC/GAISF
21.	GOLF	-	Golf savez BiH / OKBIH	WAGC	IOC
22.	HOKEJ (na travi)	-	Hokejski savez BiH	FIH	IOC/GAISF
23.	HOKEJ NA LEDU	-	Hokejski savez BiH	IIHF	IOC/GAISF
24.	HRVANJE	-grčko/rimsko stil -hrvanje na pijesku -atenksi pankration -tradicionalno hrvanje -grepling	Hrvački savez BiH/OKBIH	UWW	IOC/GAISF
25.	JEDRENJE	-jedrenje u čamcu -jederenje na dasci	Jedriličarski savez BiH	ISAF	IOC/GAISF
26.	JUDO	-	Judo savez BiH /OKBIH	IJJF	IOC/GAISF
27.	JU-JITSU	-	Ju-jitsu savez BiH	JJIF	GAISF
28.	KAJAK-KANU	-mirne vode -divlje vode -rafting -slalom -dragonboat -maraton -kajak-kanu polo -kajak-kanu jedrenje -slobodni stil (freestyle)	Kajakaški savez BiH / OKBIH	ICF	IOC/GAISF
29.	KARATE	-	Karate savez BiH/ OKBIH	WKF	IOC/GAISF
30.	KARLING	-	Karling savez	WCF	IOC/GAISF

			Bi/OKBIH		
31.	KIK BOKS	-	Kik boks savez BiH	WAKO	IOC/GAISF
32.	KLIZANJE	-umjetničko klizanje -brzinsko klizanje -sinkronizirano klizanje	Savez klizačkih sportova BiH/ OKBIH	ISU	IOC/GAISF
33.	KONJIČKI SPORT	-preponsko jahanje -dresurno jahanje -konjički višeboj -endurance -vožnja zaprega -voltažiranje -reining	Savez konjičkih organizacija BiH / OKBIH	FEI	IOC/GAISF
34.	KOŠARKA	-	Košarkaški savez BiH/ OKBIH	FIBA	IOC/GAISF
35.	KOTURALJKANJE	-umjetničko -koturaljkanje spust -hokej -in-line hokej -brzinsko koturaljkanje	-	FIRS	IOC/GAISF
36.	KRIKET	-	-	ICC	GAISF
37.	KUGLANJE	-klasično kuglanje -bowling	Kuglački savez BiH	FIQ	IOC/GAISF
38.	MAČEVANJE	-	-	FIE	IOC/GAISF
39.	MODERNI PENTATLON	-	-	UIPM	IOC/GAISF
40.	MISAONE IGRE	-	-	IGF/IMSA FMJD/IMSA	GAISF
41.	MOTOCIKLIZAM	-cestovne moto utrke -skuteri -minibike -motokross - speedway -enduro -moto rally	Motociklistički savez BiH / OKBIH	FIM	IOC/GAISF
42.	MOTONAUTIKA (POWERBOATING)	-	-	UIM	GAISF
43.	NOGOMET	-nogomet - mali nogomet (futsal) -nogomet na pijesku	- Nogometni savez BiH / OKBIH	FIFA	IOC/GAISF
44.	ODBOJKA	-dvoranska odbojka -odbojka na pijesku	Odbojkaški savez BiH / OKBIH	FIVB	IOC/GAISF
45.	ORIJENTACIJSKI SPORT	-orientacijsko trčanje -precizna orijentacija -orientacija na brdskim biciklima -skijaška orijentacija -trail	-	IOF	IOC/GAISF
46.	PIKADO	-	Pikado savez BiH	WDF	-
47.	PLANINARSTVO	-alpinizam -sportsko penjanje (climbing) -planinsko skijanje (turno skijanje)	Planinarski savez BiH	UIAA	IOC/GAISF
48.	PLIVANJE	-	Plivački savez BiH/OKBIH	FINA	IOC/GAISF
49.	POLO	-	-	FIP	IOC/GAISF

50.	POTEZANJE UŽETA (TUG-OFF-WAR)	-	-	TWIF	IOC/GAISF
51.	POWERLIFTING	-	-	IPF	GAISF
52.	RACKETBALL	-	-	IRF	IOC/GAISF
53.	RAGBI	-	Ragbi savez BiH / OKBIH	IRB	IOC/GAISF
54.	RONILAŠTVO	-orientacijsko ronjenje -plivanje s perajama -ronjenje na dah -podvodni rugby -podvodni hokej -podvodna fotografija	Ronilački savez BiH/OKBIH	CMAS	IOC/GAISF
55.	RUKOMET	-dvoranski rukomet -rukomet na pijesku	Rukometni savez BiH/OKBIH	IHF	IOC/GAISF
56.	SPORTSKI RIBOLOV	-	Sportsko-ribolovni savez BiH/OKBIH	CIPS	GAISF
57.	SAMBO	-	-	FIAS	GAISF
58.	SANJKANJE	-	Sanjkaški savez BiH/OKBIH	FIL	IOC/GAISF
59.	SKELETON	-	Skeleton savez BiH/OKBIH	-	IOC/GAISF
60.	SAVATE BOKS	-	-	FIS	GAISF
61.	SEPAKTAKRAW	-	-	ISTAF	GAISF
62.	SINKRONIZIRANO PLIVANJE	-	-	FINA	IOC/GAISF
63.	SKATEBOARDING (KOTURALJKANJE NA DASCI)	-	-	-	-
64.	SKIJANJE	-alpsko skijanje -skijaško trčanje -skijaški skokovi - nordijska kombinacija -snowboard -slobodno skijanje (<i>freestyle</i>) -skijanje na travi -telemark	Skijaški savez BiH/OKBIH	FIS	IOC/GAISF
65.	SKIJANJE NA VODI	-	-	IWSF	IOC/GAISF
66.	SKOKOVI U VODU	-	-	FINA	IOC/GAISF
67.	SKVOŠ	-	-	WSF	IOC/GAISF
68.	SLEDDOG (SANJKANJE SA PSEĆOM ZAPREKOM)	-	-	IFSS	GAISF
69.	SOFT TENNIS	-	-	ISTF	GAISF
70.	SOFTBALL	-	-	ISF	IOC/GAISF
71.	SPECIJALNA OLIMPIJADA	-	Savez specijalne olimpijade BiH / OKBIH	SOI	IOC
72.	SPORTSKA REKREACIJA (SPORT ZA SVE)	-	Svez za sport i rekreaciju BiH	TAFISA	IOC
73.	SPORTSKI PLES	-standardni plesovi -latino-američki plesovi -revijalni plesovi -sportski ples	Savez sportsko plesnih klubova u BiH	WDSF	IOC

74.	STOLNI TENIS	-	Stolnoteniski savez BiH / OKBIH	ITTF	IOC/GAISF
75.	STRELIČARSTVO	-	Streličarski savez BiH	FITA	IOC/GAISF
76.	STRELJAŠTVO		Streljački savez /OKBIH	ISSF	IOC/GAISF
77.	SUMO	-	-	IFS	IOC/GAISF
78.	SURFING (SKIJANJE NA DASCI NA VODI)	-	-	ISA	IOC/GAISF
79.	ŠAH	-	Šahovska unija BiH /OKBIH	FIDE	IOC/GAISF
80.	ŠKOLSKI SPORT	-	-	ISF	IOC
81.	SPORT GLUHIH	-	Savez gluhih BiH	CISS	IOC/GAISF
82.	SPORT ZA SLIJEPE I SALBOVIDNE OSOBE	-	Sporski savez sporta za slijepce i salbovidne osobe BiH	IBSA	IOC/GAISF
83.	SPORT OSOBA S INVALIDITETOM	-	Paraolimpijski odbor BiH / OKBIH	IPC	IOC/GAISF
84.	SPORTSKA REKREACIJA OSOBA SA INVALIDITETOM	-	Savez za sport i rekreaciju inavlida BiH	-	-
85.	SPORT STUDENATA	-	-	FISU	IOC
86.	SPORT VOJNIKA	-	-	CISM	IOC
87.	TAEKWONDO	-	Taekwondo savez BiH /OKBIH	WTF	IOC/GAISF
88.	TAJLANDSKI BOKS	-	Savez tajlandskog boksa BiH	IFMA	GAISF
89.	TENIS	-	Teniski savez BiH/OKBIH	ITF	IOC/GAISF
90.	TRIATLON	-triatlon -duatlon	Triatlon asocijacija BiH/OKBIH	ITU	IOC/GAISF
91.	VATERPOLO	-	Vaterpolo savez BiH /OKBIH	FINA	IOC/GAISF
92.	VESLANJE	-	Veslački savez BiH / OKBIH	FISA	IOC/GAISF
93.	WUSHU	-tradicionalni wushu -wushu sanshou -wushu taolu -changquan -nangquan -taijiquan -daoshu jianshu -nandao -taijijian (taiji) -qiangshu -nangun	Kung Fu savez BiH	IWUF	IOC/GAISF
94.	ZRAKOPLOVSTVO	-motorno letenje -jedriličarstvo -padobranstvo	Zrakoplovni savez BiH / OKBIH	FAI	IOC/GAISF

	-paragliding -zmajarstvo -balonarstvo		
--	---	--	--

ZAKLJUČAK

S ciljem da se identificiraju glavni problemi sporta u Brčko distriktu i predlože smjernice za izradu Strategije njegovog razvoja, sastavljen je ovaj materijal u vidu Izvještaja o aktuelnom stanju. Usljed nedostatka jedinstvene baze podataka i odsustva stabilnog modela funkcioniranja ključnih subjekata sporta u Distriktu, osnovu za pisanje ovog dokumenta predstavljala je ekspertska ocjena kompetentnih osoba. Za formiranja empirijske građe interpretirane kroz pet homogenih cjelina, korišćene su dostupne baze podataka u sportskim, naučnim-znanstvenim i obrazovnim institucijama Distrikta, kao i relevantni bibliografski i elektronski izvora. Osim toga, empirijska građa je dopunjena neposrednim prikupljanjem podataka na terenu, prevashodno primjenom tehnike anketiranja. Kako ponuđene upitnike nisu popunili svi registrirani subjekti na teritoriji Brčko distrikta, većinu iznijetih zaključaka bi trebalo prihvatići sa izvjesnim stupnjem vjerovatnoće koji je, istina, veoma visok budući je ovom studijom obuhvaćeno više od 80% svih općina Brčko distrikta.

OPĆA ZAPAŽANJA

Na osnovu ekspertskih ocjena, relevantnih bibliografskih izvora, te empirijski prikupljenih podataka, izведен je veliki broj zaključaka, među kojima se, kao najznačajnija zapažanja, izdvajaju sljedeća:

- Nedovoljno angažiranje granskih saveza na organizaciji najracionalnijeg sustava natjecanja na razini Brčko distrikta;
- Slab ili nepostojeći utjecaj na donošenje odluka na nacionalnoj razini u vezi sa sustavom natjecanja u pojedinim sportskim granama;
- Trenutna kategorizacija sportskih grana, sportaša i sportskih sručnjaka je potpuno prevaziđenja i zastarjela;
- U sferi profesionalnog sporta nije do kraja definiran status sportaša i trenera;
- Nije riješen status trenera u vrhunskom i kvalitetnom amaterskom sportu;
- Potrebno je pronaći riješenja u vezi sa nagrađivanjem za postignute sportske rezultate;
- Nije riješeno pitanje međunarodnih transfera vrhunskih sportaša;

- Veoma mali broj žena je uključeno u vrhunski i kvalitetni amaterski sport;
- Nedovoljno korišćenje dijagnostike i laboratorijske selekcije;
- Nije do kraja riješeno pitanje mirovinskog osiguranja, zdravstvene zaštite i životnog osiguranja vrhunskih i kvalitetnih sportaša;
- Anti-doping kontrola vrhunskih sportaša ne sprovodi se dovoljno sustavno;
- U radu sa mlađim uzrasnim kategorijama i otvaranju sportskih škola vlada potpuna anarhija;
- Nije dobro riješen sustav natjecanja na razini Distrikta u većini sportskih grana;
- Registriran je mali postotak učešća sportaša iz Brčko distrikta među zaslužnim sportašima Bosne i Hercegovine u posljednje 4 godine;
- Sa 16% osoba starosti od 65 i više godina, prosječnom starošću od 38,1 godina i indeksom starenja od 0,85% Distrikt se nalazi u odmakloj fazi demografskog starenja;
- Vodeći uzroci smrti stanovništva Brčko distrikta su masovne nezarazne bolesti, među kojima su dominantne bolesti kardiovaskularnog sustava (53,8%).
- Prekomjernu tjelesnu masu ima 42,41% odraslih muškaraca i 30,64% žena u Distriktu, uz stalni porast gojazne djece;
- Nastavi li se trend rasta hipokinezije (nedovoljnog kretanja), prema procjenama stručnjaka dijabetes će u narednoj deceniji ugroziti svakog trećeg stanovnika Brčko distrikta;
- Prema obimu zakonski predviđenog vremena za realizaciju obveznih satova fizičke kulture/Tjelesnog i zdravstvenog odgoja (2 sata tjedno) Distrikt se ne uklapa u europske norme (3-5 sati tjedno);
- Rezultati domaćeg Tjelesnog i zdravstvenog odgoja, sagledani kroz nizak zdravstveni i motorički nivo, kao i mali broj fizički aktivne djece, daleko su od onih ostvarenih u većini europskih zemalja;
- Sustav školskog sporta je neučinkovit, neracionalan i organizacijski prevaziđen;
- Distrikt ne raspolaže dovoljnim brojem školovanih stručnjaka za rad u školskom sportu;
- Na području Brčko distrikta u posljednjih 20 godina nije urađena ni jedna ozbiljnija studija koja bi kompleksno analizirala potrebe i interesiranja građana u području "sporta za sve";

- Rekreativni sport na području Distrikta generalno se odlikuje organizacijskom stihijnošću i nepostojanjem jasnog sustava;
- Klubovi za fitness i aerobik, kao izraz privatnog preduzetništva u sportu, nude šarolike i često stručno neutemeljene sadržaje koji su prvenstveno okrenuti marketinškim, a daleko manje stručnim i zdravstvenim standardima;
- Gotovo da ne postoji povezanost subjekata "sporta za sve", tako da svako sprovodi sopstvene programe u skladu sa svojim „vizijama“;
- U pogledu programskih sadržaja, teritorijalne rasprostranjenosti i tehničke infrastrukture, može se konstatirati da je privatno poduzetništvo u rekreativnom sportu u određenoj prednosti s obzirom na to da brže i dinamičnije realizira ponudu suvremenih oblika rekreativnih aktivnosti;
- Ponuda privatnih fitness klubova zasniva se na individualnoj procjeni vlasnika kluba i njihovom infrastrukturnom potencijalu, a ne na istraživanju potreba ljudi;
- Akcije Saveza za rekreativni sport najvećim dijelom su usmjerene na periodične aktivnosti propagandno-manifestaciskog tipa, koje u svojoj osnovi uglavnom imaju natjecateljski karakter;
- Među najzastupljenijim rekreativnim aktivnostima stanovnika Distrikta su individualne samostalno izabrane aktivnosti;
- Utvrđena je niska razina znanja i informiranosti stanovnika Distrikta o rekreativnom sportu;
- Prisutan je nedostatak bazične evidencije sportskih objekata sa svim neophodnim podacima;
- Izuzetno su mala ulaganja u sportsku infrastrukturu u posljednjih 15 godina;
- Očigledan je nedostatak bazena, suvremenih dvorana za sportsku gimnastiku i atletskih borilišta, što onemogućava razvoj bazičnih sportova;
- Nedovoljno budžetskih sredstava za izgradnju novih sportskih objekata;
- Postojeći resursi se ne koriste na funkcionalan i planski način;
- Nedovoljna izdavačka djelatnost u oblasti sporta;
- Osjeća se veliki nedostatak centralne informatičke baze podataka o osnovnim segmentima sporta u Distriktu (savezi, klubovi, objekti, kadrovi i dr.);

- Uvođenjem informacijskog sustava u mnogome bi se poboljšala učinkovitost rada granskih saveza, klubova, škola....
- Očekuje se da će se donošenjem novog Zakona o sportu nastaviti kontinuitet pravnog uređivanja u sportu na razini Brčko distrikta.

6. PRIJEDLOZI ZA DEFINIRANJE PRIORITETA U STRATEGIJI SPORTA BRČKO DISTRIKTA

- ✓ Usvojiti novi Zakon o sportu Brčko distrikta.
- ✓ Pripremiti novu kategorizaciju sporta i sportskih grana, sportaša i sportskih stručnjaka za Brčko distrikt BiH naspram prijedloga iz Strategije razvoja sporta.
- ✓ Pripremiti akte za obavljanje sportske djelatnosti.
- ✓ Uvesti jaču kontrolu u radu sportski klubova i sportskih stručnjaka.
- ✓ Ustrojiti najoptimalniji sustav natjecanja od općinske do državne razine u svakom granskom savezu, ovisno od broja ekipa, broja takmičara, uvjeta za takmičenje i dr.
- ✓ Učestvovati u svim raspravama i donošenju odluka na nacionalnoj razini kad je u pitanju sustav natjecanja.
- ✓ Napraviti akcijski plan za uključenje što većeg broja žena u vrhunski i amaterski sport, sa određenim pogodnostima.
- ✓ Napraviti akcijski plan za uključenje što većeg broj osoba sa invaliditetom u sport, sa određenim pogodnostima.
- ✓ Napraviti akcijski plan za uključenje što većeg broja djece u amaterski sport.
- ✓ Napraviti zakonski okvir za međunarodne transfere, sa točnim regulativama i obvezama sportaša.
- ✓ Pripremiti ogledne modele dijagnostike i rane selekcije u sportu.
- ✓ Riješiti u potpunosti pitanje mirovinskog osiguranja, zdravstvene zaštite i životnog osiguranja vrhunskih sportaša.
- ✓ Uvesti stipendiranje vrhunskih sportaša iz Budžeta Brčko distrikta.

- ✓ Omogućiti besplatne preglede i liječenje vrhunskih sportaša u adekvatnim medicinskim ustanovama.
- ✓ Omogućiti olakšice pri zapošljavanju vrhunskim sportašima.
- ✓ Pojačati aktivnosti na anti-doping kontroli vrhunskih sportaša.
- ✓ Napraviti stroge kriterijume na lokalnoj razini oko financiranja nacionalnih selekcija.
- ✓ Uvesti konkretnе standarde za rad sportskih škola.
- ✓ Donijeti konkretna riješenja za sustav natjecanja na svim razinama.
- ✓ Pripremiti mjere i aktivnosti za povećanjem broja zaslužnih sportaša sa teritorije Distrikta.
- ✓ Definirati i u koordinaciji sa Odjelom za obrazovanje Brčko distrikta, primjeniti eksperimentalni model fizičke kulture u nekoliko osnovnih i srednjih škola, koji bi bio fleksibilniji od postojećeg.
- ✓ Standardizirati bateriju terenskih (vanlaboratorijskih) motoričkih testova, jednostavnih za primjenu u svim školama, kojima bi bila izvršena detaljna procjena motoričkog statusa školske omladine.
- ✓ Povećati broj sati u nastavi fizičke kulture, uvesti profesore Fizičke kulture u nastavu od prvog do četvrtog razreda osnovne škole.
- ✓ Organizirati seminare za nastavnike fizičke kulture na kojem bi im bila prezentirana elektronska baza podataka, način unosa i slanja prikupljenog materijala tijekom testiranja djece.
- ✓ Nastavnicima fizičkog, osim u kreiranju sadržaja, trebalo bi dati i veću slobodu u ostvarenju suradnje sa lokalnim sportskim i fitness klubovima, čime bi se nastavnik angažirao kao menadžer sportskih aktivnosti u svojoj školi, a ne samo kao puki realizator nametnutih programa.
- ✓ Ukinuti paralelizam sportskih natjecanja u kojima obično učestvuju jedni te isti učenici (manji broj onih koji redovno treniraju u klubovima i učestvuju u pionirskim, kadetskim, omladinskim i ostalim ligama iz redovnog sustava natjecanja).
- ✓ Postaviti sustav školskog natjecanja na sasvim novim osnovama, a na temelju iskustva drugih zemalja i uvjeta koje imamo u našim školama.

- ✓ Pokrenuti inicijativu za osnivanje sportskih škola, kako osnovne, tako i srednje razine obrazovanja.
- ✓ Potrebno je više raditi na edukaciji svih slojeva društva kroz različite medijske akcije i popularne tribine.
- ✓ Neophodno je podsticati firme na tješnju suradnju sa provjerenim referentnim klubovima za sportsku rekreaciju.
- ✓ Poticanje gospodarskih subjekata na ulaganje u sport kroz poreske olakšice za sponzorisanje vrhunskih sportskih rezultata i amaterski sportskih klubova.
- ✓ Oslobođanje od plaćanja carine i PDV-a pri uvozu opreme poklonjene sportskoj organizaciji od strane sponzora.
- ✓ Smanjiti broj jednokratnih natjecanja namijenjenih manjem broju izabranih korisnika, na koje se troše značajna finansijska sredstva i usmjeriti ih na rekreaciju što većeg broja stanovništva.
- ✓ Formirati bazu podataka o sportskoj infrastrukturi i odrediti ustanove koja će imati obvezu vođenja bazične evidencije, kao i propisivanje podataka neophodnih za formiranje baze.
- ✓ Pripremiti kratkoročne i dugoročne planove ulaganja u sportsku infrastrukturu u Distriktu, na osnovu stručnih analiza o trenutačnom stanju.
- ✓ Utvrditi normative za plansko korišćenje sportskih objekata.
- ✓ Oformiti Dijagnostički centar Brčko distrikta- Zavod za sport i medicinu sporta Brčko distrikta BiH.
- ✓ Podsticati izdavaštvo sportskih publikacija.
- ✓ Raditi na informatičkom opismenjavanju svih aktera u sportu.
- ✓ Budući da su neke zemlje daleko odmakle u izgradnji informacijskih sustava u sportu neophodno je proučiti postojeće modele i primjeniti ono što je najpogodnije za Distrikt.
- ✓ Nabaviti modernu informatičku opremu za sve subjekte sporta.
- ✓ Sprovesti edukaciju kadra zaduženog za ažuriranje informatičke baze podataka.

7. IZVORI I LITERATURA

1. *Bijela knjiga o sportu.* (Komisija Evropskih zajednica), (2007).
2. Đuričić, D., Janošević, S. (2005). *Strategijski menadžment.* Centar za izdavačku djelatnost, Ekonomski fakultet u Beogradu.
3. Mikić, B. (2011). *Sportske strategije.* (autorizovana predavanja sa postdiplomskog studija), Travnik. Edukacijski fakultet.
4. *Strategija razvoja sporta u Bosni i Hercegovini od 2010 do 2014.godine.* Ministarstvo civilnih poslova. Sarajevo, (2010).
5. *Zbornik radova stručnog skupa – stanje i perspektive zagrebačkog sporta.* Zagrebački velesajam, Fakultet za fizičku kulturu, Zagrebački športski savez, (2001).
6. *Zakon o sportu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.* Brčko distrikt, (2011).
7. *Statistika obrazovanja od kraja 2007-2008. godine do početka 2011-2012. godine.* Školske godine. Agencija za statistiku BiH podružnica/ekspozitura Brčko distrikt, (2011); br.14.
8. *Zakon o sportu Republike Srpske.* Banja Luka, (2008).
9. „*Mladi trebaju omladinsku politiku*“-analiza položaja mladih i omladinskog sektora u BiH. Vijeće ministara BiH. Komisija za koordinacijska pitanja mladih u BiH i GTZ, (2008).
10. *Strategija razvoja sporta u Republici Srbiji od 2009. do 2013.godine.* Beograd, (2008).
11. Www.sport-zagrebačke-županije.hr
12. Www.public.mzos.hr
13. Www.dzs.hr

SADRŽAJ

UVOD	3
OPĆI CIJL STRATEGIJE	10
GEOGRAFSKI POLOŽAJ, STANOVNIŠTVO I KLIMA BRČKO DISTRIKT.....	13
SPORT BRČKO DISTRINKTA DANAS-ANALIZA TRENUTAČNOG STANJA I PROGRAM MJERA	15
PRAVNI AKTI U SPORTU BRČKO DISTRINKTA I ZAKONSKA UPORIŠTA	16
Prijedlog mjera	18
PROKLAMIRANI JAVNI INTERES I NAČIN FINANCIRANJA U OBLASTI SPORTA BRČKO DISTRIKTA	19
ŠKOLSKI SPORT	20
Prijedlog mjera	21
SPORT OSOBA S INVALIDITETOM I POSEBNIM POTREBAMA	22
Prijedlog mjera	22
AKTIVNOST ŽENA U PODRUČJU SPORTA I SPORTSKE REKREACIJE	23
Prijedlog mjera	25
SPORTSKA REKREACIJA-„SPORT ZA SVE“	26
Prijedlog mjera	27
STRUČNI KADROVI U SPORTU	28
Nadzor nad stručnim radom	30
Prijedlog mjera	31
FINANCIRANJE SPORTA U BRČKO DISTRIKTU	32
Finansiranje infrastrukture	33
Finansiranje vrhunskog i amaterskog sporta.....	34
Prijedlog mjera	34
SPORTSKI SAVEZ BRČKO DISTRINKTA	35
STANJE SPORTSKE INFRASTRUKTURE	36
Sportski objekti na području Brčko distrikta	38
Sportski objekti za predškolski uzrast	38
Sportski objekti za školsku djecu i omladinu	38
Sportski objekti za klubove i rekreatiju	39
Sportski objekti napravljeni na javnim površinama- otvorene sportske površine	39
Sportski objekti koji nedostaju na području Brčko distrikta	39
Prijedlog mjera	40
AMATERSKI SPORT	41
Razvojni programi	41
Sportska obuka	41
Zadaci i propisi	41
Sadržaj	42
Univerzalna sportska škola	42
Usmjerena sportska škola	43
Financiranje	44
Prijedlog mjera	44
Perspektivni sportaši	45
Realizacija programa	45
Prijedlog mjera	46
Zdravstvena briga o sportašima	46
Stanje	47
Prijedlog mjera	47
Velike sportske priredbe	47
Financiranje sportskih priredbi	48
Program sportskih priredbi Brčko distrikta za 2013.god.	48
Ocjena stanja s prijedlogom mera	49
Kategorizacija klubova i sportova Brčko distrikta	50

Kriteriji za rangiranje klubova	51
Kriteriji za rangiranje sportova	52
Prijedlog mjera	52
Zavod za sport i medicinu sporta Brčko distrikta BiH	53
OČEKIVANI CILJEVI	54
NOMENKLATURA SPORTOVA I SPORTSKIH GRANA	56
PRIJEDLOZI ZA DEFINIRANJE PRIORITETA U STRATEGIJI SPORTA BRČKO DISTRIKTA.....	71
IZVORI I LITERATURA	75

Obrazloženje

VLADA BRČKO DISTRINKTA BIH

PREDLAGAČ: Odjeljenje za privredni razvoj, sport i kulturu

NAZIV AKTA: Odluka o usvajanju Strategije razvitka sporta Brčko distrikta BiH 2022. – 2027. godina

PRAVNI OSNOV: Članovi 21. i 22. Zakona o Vladi Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, brojevi: 22/18- prečišćeni tekst, 49/18, 8/19, 10/19 i 32/19), a u skladu sa članovima 5. i 6. Zakona o sportu Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj: 14/11)

BUDŽETSKE IMPLIKACIJE: Nema